

**UCHWAŁA NR XXXVIII/320/2021
RADY MIEJSKIEJ W DARŁOWIE**

z dnia 29 czerwca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i poz. 1378 oraz z 2021 r. poz. 1038) oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i poz. 2369 oraz z 2021 r. poz. 794 i poz. 803), Rada Miejska w Darłowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Darłowo na lata 2021 - 2026, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Darłowie

Czesław Woźniak

Załącznik do uchwały Nr XXXVIII/320/2021
Rady Miejskiej w Darłowie
z dnia 29 czerwca 2021 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA DARŁOWO
NA LATA 2021-2026**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	14
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	17
1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA	17
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	17
3. DEMOGRAFIA	18
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	19
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	19
6. GOSPODARKA.....	20
7. ZASOBY MIESZKANIOWE	21
8. EDUKACJA I KULTURA	21
9. OCHRONA ZDROWIA.....	24
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	26
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	27
12. POMOC SPOŁECZNA.....	28
13. BEZROBOCIE	40
14. BEZDOMNOŚĆ.....	44
15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	44
16. SYTUACJA DZIECKA.....	50
17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	53
18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE	57
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY	60
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	62
21. ANALIZA SWOT	66
III. PROGRAMOWANIE	76
1. WIZJA I MISJA.....	76
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	77
3. PROGNOZA ZMIAN	94
4. RAMY FINANSOWE.....	97
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	98
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA.....	99
7. PROGRAMY I PROJEKTY	100
UWAGI KOŃCOWE.....	102

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo został przygotowany na lata 2021-2026. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym. Strategia wskazuje problemy społeczne występujące w mieście i prezentuje rozwiązania o charakterze systemowym, których realizacja powinna stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych, wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w mieście oraz problemu równości szans kobiet i mężczyzn. Do analizy wykorzystano dwa rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy miasta oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 25 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 80% kobiet i 20% mężczyzn. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (36%) i 56-65 lat (24%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat (20%) i 46-55 lat (16%), zaś osoby powyżej 65 lat były reprezentowane przez 4% ankietowanych. W badaniu nie

wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia oraz osoby w wieku 20-25 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 60% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (32%), natomiast 8% ankietowanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w mieście, to 60% wszystkich respondentów mieszka na terenie Darłowa od urodzenia, a 28% uczestników badania zamieszkuje w mieście od 10 do 50 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w mieście oraz problemów, jakie dotyczą jego mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
25	kobiety (80%)	36-45 lat (36%)	od urodzenia (60%)	wyższe (60%)
	mężczyźni (20%)	26-35 lat (20%)	od 10 do 50 lat (28%)	średnie (32%)
		46-55 lat (16%)		
		56-65 lat (24%)		brak deklaracji (8%)
powyżej 65 lat (4%)	brak deklaracji (12%)			

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 30 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 66% kobiet i 24% mężczyzn, zaś 10% ankietowanych nie zadeklarowało swojej przynależności płciowej. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat (40%) i 46-55 (20%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 26-35 lat i 56-65 lat (po 16%). Najmniej licznie reprezentowana była grupa osób powyżej 65 lat (3%), a 5% ankietowanych nie określiło swojej grupy wiekowej. Osoby poniżej 20 lat i w wieku 20-25 lat nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
30	kobiety (66%)	26-35 lat (16%)	od urodzenia (40%)	wyższe (60%)
	mężczyźni (24%)	36-45 lat (40%)	od 10 do 43 lat (23%)	średnie (20%)
		46-55 lat (20%)		
	brak deklaracji (10%)	56-65 lat (16%)	brak deklaracji (37%)	brak deklaracji (20%)
		powyżej 65 lat (3%)		
		brak deklaracji (5%)		

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad strategią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, Kościołów i związków wyznaniowych, mieszkańcy miasta oraz eksperci.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”

- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykrzysową”. W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób

usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,

- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU. Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - Polska Cyfrowa,
 - Kapitał ludzki,
 - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny,
 - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
 - Kapitał społeczny,
 - Sprawne państwo.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1.1 Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,

1.2 Rozwój i wzmocnienie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

- 2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmocnienia uczestnictwa w kulturze,
- 2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,
- 2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,
- 2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,
- 2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne:

- 3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,
- 3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,
- 3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

Dokument ten identyfikuje obszary priorytetowe, dla których sformułowano cele strategiczne polityki rozwoju województwa zachodniopomorskiego, wyznaczające ścieżkę do osiągnięcia zamierzonej wizji rozwoju regionu w perspektywie do roku 2030. Sformułowana w Strategii wizja rozwoju regionu zmierza do uzyskania celów rozwojowych zapewniających wyższą jakość życia mieszkańców regionu, w oparciu o potencjał nowoczesnej gospodarki. Znajduje to wyraz w misji: *„Pomorze Zachodnie - lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców”*.

Cel strategiczny 1. Otwarta społeczność.

Cele operacyjne:

- 1.1 Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny.
- 1.2 Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu.
- 1.3 Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego.

Cel strategiczny 2. Dynamiczna gospodarka.

Cele operacyjne:

- 2.1 Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje.
- 2.2 Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.

- 2.3 Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu.

Cel strategiczny 3. Sprawny samorząd.

Cele operacyjne:

- 3.1 Rozwój głównych ośrodków miejskich.
- 3.2 Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych.
- 3.3 Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury.
- 3.4 Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.
- 3.5 Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem.

Cel strategiczny 4. Partnerski region.

Cele operacyjne:

- 4.1 Wzmocnienie pozycji regionu w basenie Morza Bałtyckiego.
- 4.2 Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską.
- 4.3 Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sławieńskim na lata 2016-2023

Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Pozwala na jej racjonalizację oraz wskazuje obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Założeniem strategii, oprócz zasygnalizowania najważniejszych problemów społecznych powiatu, jest wyznaczenie kierunków działań, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. W dokumencie wypracowano misję powiatu – *„Misją działań na terenie powiatu sławieńskiego jest dążenie do zintegrowanego, solidnego i efektywnie działającego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych występujących wśród mieszkańców powiatu”*. Cele strategiczne wyjaśniają misję Strategii, wyznaczając podstawowe kierunki zmiany. Do każdego celu strategicznego wskazano cele operacyjne oraz sposoby ich realizacji.

Cel strategiczny 1: Tworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną.

- Cel operacyjny 1.1: Stworzenie systemu wsparcia rodziny.
- Cel operacyjny 1.2: Rozwój usług socjalnych.
- Cel operacyjny 1.3: Rozbudowa systemu rodzinnej pieczy zastępczej.

Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie i zwalczanie bezrobocia.

- Cel operacyjny 2.1: Aktywizacja osób bezrobotnych.
- Cel operacyjny 2.2: Promowanie zatrudnienia osób bezrobotnych.
- Cel operacyjny 2.3: Dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Cel strategiczny 3: Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego.

- Cel operacyjny 3.1: Podniesienie świadomości społecznej.
- Cel operacyjny 3.2: Stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
- Cel operacyjny 3.3: Tworzenie warunków do włączenia i aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym powiatu.

Cel strategiczny 4: Utworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu.

- Cel operacyjny 4.1: Zmiana podejścia społeczeństwa do zjawiska przemocy.
- Cel operacyjny 4.2: Praca z rodziną zagrożoną lub dotkniętą przemocą.
- Cel operacyjny 4.3: Przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 5: Aktywizacja osób starszych do uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

- Cel operacyjny 5.1: Stworzenie systemu skutecznego wsparcia osób starszych.
- Cel operacyjny 4.2: Zmiana mentalności społeczeństwa w stosunku do osób starszych.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanej strategii stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej miasta na następne lata. W jej ramach zostały wskazane m.in. osiągnięcia i trudności we wdrażaniu strategii, najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane, oraz przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

Większość z założeń przedstawionych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2014-2020 została zrealizowana.

Najbardziej istotne efekty podjętych działań, to:

- zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- zwiększenie liczby miejsc pracy i spadek liczby bezrobotnych,
- wzrost liczby podmiotów gospodarczych,
- rozwój działalności Darłowskiego Centrum Wolontariatu,
- wzbogacenie oferty wsparcia dla osób starszych, niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (funkcjonowanie grupy wsparcia: „Niezapominajka”, „Szczęśliwy Rodzic to Szczęśliwe Dziecko”, utworzenie Klubu Seniora „Seniorze Trzymaj Formę!”).

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- Projekt Ogólnopolskiej Kampanii „Szkoła Bez Przemocy”,
- Projekt „Darłowski Klub HDK w Darłowie”,
- Projekt „Reaguj, NIE milcz”.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- rozwiązywanie problemu bezdomności oraz zapewnienie dostępu do bazy mieszkaniowej przeznaczonej dla ubogich rodzin z dziećmi,
- zapewnienie mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających Dom Dziecka,
- poszerzenie oferty i poprawa dostępu do opieki zdrowotnej (zbyt mała liczba lekarzy, brak poradni specjalistycznych),
- kontynuowanie działań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

Ogólna ocena realizacji założeń strategii

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany w zakresie problemów społecznych, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 4, co oznacza, że zrealizowano większość założeń programowych.

Krótkie uzasadnienie przyjętej oceny:

Realizacja większości założeń programowych mogłaby skłaniać do przyjęcia wyższej oceny, niemniej trwająca od marca 2020 r. epidemia Covid-19 w znaczący sposób wpłynęła na spowolnienie wszystkich podejmowanych działań oraz postęp w realizacji celów strategii.

Działania ocenione najwyżej:

- profilaktyka przemocy i uzależnień prowadzona w szkołach,
- działalność grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz osób starszych,
- działalność wolontarystyczna na terenie miasta.

Działania ocenione najniżej:

- działania na rzecz rozwoju bazy mieszkaniowej dla osób ubogich z dziećmi (zbyt mała liczba mieszkań komunalnych i socjalnych),
- działania podejmowane w kierunku poprawy sytuacji na rynku pracy i przeciwdziałania bezrobociu, które determinował brak wystarczającej liczby miejsc pracy dla osób bezrobotnych.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Darłowo to nadmorskie miasto (gmina miejska) w północno zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim. Położone jest nad brzegiem Morza Bałtyckiego w dolinie rzek Wieprzy i Grabowej, na Pobrzeżu Koszalińskim, na obszarze dwóch mezoregionów: Wybrzeża Słowińskiego oraz Równiny Słupskiej. Zajmuje obszar 20,21 km², co stanowi 1,91% powierzchni powiatu. Darłowo jest największym miastem powiatu sławieńskiego, a tworzy je 5 jednostek pomocniczych: „Osiedle Zachód” (nr 1), „Osiedle Południe” (nr 2), „Osiedle Bema” (nr 3), „Osiedle Centrum” (nr 4), „Osiedle Darłówko” (nr 5).

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom Darłowa pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów miasta, czynników, które ograniczają jego możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić je bardziej przyjaznym dla mieszkańców.

Wskazując atuty miasta, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali atrakcyjne położenie geograficzne i komunikacyjne oraz sprzyjające rozwojowi turystyki walory krajobrazowe. Duże znaczenie badani przywiązywali także do stałego i dynamicznego rozwoju oraz modernizacji miasta w wielu obszarach. Wśród atutów wymieniono też liczne wydarzenia i imprezy kulturalne integrujące lokalną społeczność. Respondenci zwrócili również uwagę na otwartość mieszkańców, profesjonalną kadre urzędniczą, docenili także dbałość o czystość i estetykę miasta.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron najczęściej wskazywano na brak miejsc pracy, szczególnie dla osób niepełnosprawnych. W tym kontekście respondenci zwracali uwagę na zbyt małą liczbę lokalnych zakładów pracy mogących dać zatrudnienie oraz niewystarczające działania mające wpływ na powstawanie zakładów pracy chronionej i rozwój biznesu. Za równie istotną kwestię uznano ograniczenia finansowe na rozwój i inwestycje oraz niewystarczający, w stosunku do potrzeb, budżet miasta. Według badanych dużym problemem jest zanieczyszczenie powietrza (smog) oraz wykupywanie terenów inwestycyjnych przez zagranicznych inwestorów.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby miasto uczynić bardziej przyjaznym dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę miasta. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano też rozszerzenie oferty opieki nad dziećmi do lat 3 oraz tworzenie miejsc spotkań dla różnych grup wiekowych (młodzież, seniorzy). Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli również stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i poprawę sytuacji na rynku pracy, rozwój i promocję turystyki, a także zwiększenie zainteresowania władz miasta problemami społecznymi.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2020 r. miasto liczyło 12 623 mieszkańców, wśród których było 6 677 kobiet, stanowiących 52,9% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 625 osób na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2018-2020 ogólna liczba mieszkańców miasta systematycznie malała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie liczba dzieci i młodzieży ulegała wahaniom, liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszała się, rosła natomiast liczba mieszkańców miasta w wieku poprodukcyjnym. W latach 2018-2020 liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą ujemną. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej miasta przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 977	1 951	2 041
liczba osób w wieku produkcyjnym	7 901	7 675	7 310
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3 052	3 148	3 272
ogółem	12 930	12 774	12 623

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń żywych	91	93	97
liczba zgonów	172	171	207
przyrost naturalny	-81	-78	-110

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w mieście jest dobry. Z sieci kanalizacyjnej korzysta prawie 95% mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga natomiast sieć gazowa oraz wodociągowa. Odbiór i unieszkodliwianie ścieków zapewnia jedna oczyszczalnia. Poniższa tabela przedstawia dane na temat infrastruktury technicznej w mieście.

Tabela 5. Infrastruktura techniczna w mieście w 2020 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	78
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	4 759
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	86,3
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	11 900
oczyszczalnia ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	4 620
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w mieście ogółem (w km)	46,87

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Darłowo jest portem rybackim i handlowym. Mogą tu zawijać statki o nośności do 1000 BRT, długości całkowitej 75 m i zanurzeniu 4 m. Główną funkcją portu jest obsługa kutrów rybackich.

Port jachtowy w Darłowie należy do sieci portów i przystani Pomorza Zachodniego, połączonych Zachodniopomorskim Szlakiem Żeglarskim. Trasa Szlaku leży na głównej drodze wodnej prowadzącej ze stolicy Niemiec – Berlina poprzez Bałtyk do Skandynawii. Odległość pomiędzy nimi nie przekracza kilku godzin żeglugi.

Przystań żeglarska w Darłowie mieści ponad 70 jachtów i łodzi rybacko-wędkarskich. W porcie, po wschodniej stronie, zamontowano dwa pomosty pływające z odnogami cumowniczymi, wyposażone w urządzenia do cumowania jachtów, trapy zejściowe oraz postumenty z przyłączami energetycznymi i wodociągowymi.

Drogi lądowe włączone w system komunikacyjny miasta, to:

- droga krajowa nr 37 – droga ta o długości ok. 14,5 km łączy port w Darłowie i jego nadmorską dzielnicę – Darłówko z centrum miasta, a dalej przez Domasławice i Słowino z drogą krajową nr 6 Szczecin – Gdańsk w okolicy Karwic;
- droga wojewódzka nr 203 do Koszalina przez Dąbki (37 km) i dalej do Ustki przez Postomino (38 km);
- droga wojewódzka nr 205 do Sławna przez Krupy i Stary Jarosław (22 km) i dalej do Polanowa i Bobolic.

Wszystkie dzielnice Darłowa mają dobre połączenia komunikacyjne. Usługi komunikacyjne w Darłowie świadczy kilka podmiotów:

- Darłowskie Przedsiębiorstwo Przewozowe Sp. z o.o.;
- Przewóz Osób. M. Witkowski (MW BUS);
- AR – TOUR Przewozy Pasażerskie Artur Romańczuk.

6. GOSPODARKA

Położenie geograficzne Darłowa określa i w decydującym stopniu determinuje jego gospodarkę. Na coraz większą skalę rozwija się hotelarstwo, sektory handlu, usług i wytwórczości związane z gastronomią, zakwaterowaniem, sportami wodnymi, kulturą i rozrywką. Działają tutaj zakłady przetwórstwa rybnego, istnieje stocznia remontowa oraz wytwórnia sieci rybackich. W latach 2018-2020 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących indywidualną działalność na terenie miasta rosła. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze na terenie miasta w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba podmiotów gospodarczych ogółem (według stanu na koniec roku)	1 387	1 413	1 442

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych statystycznych GUS-u w 2020 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w mieście prowadziło działalność w sferze działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy pojazdów samochodowych.

7. ZASOBY MIESZKANIOWE

W 2020 r. miasto posiadało w swoich zasobach 256 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 12 009 m², w których zamieszkiwało 635 osób. W analizowanym roku miasto dysponowało 72 mieszkaniami socjalnymi o łącznej powierzchni 1 884 m², które były zamieszkiwane przez 149 osób. Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w Darłowie w latach 2018-2020 zawiera poniższa tabela.

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkań komunalnych	329	328	256
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	b.d.	b.d.	12 009
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	b.d.	621	635
liczba mieszkań socjalnych	82	63	72
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	b.d.	b.d.	1 884
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	b.d.	163	149

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna w postaci dodatku mieszkaniowego. W Darłowie tej formy wsparcia udziela Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane dotyczące tej kwestii prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	329	308	256
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	b.d.	b.d.	380
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	429 384,29	375 241,21	406 367,41

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2020/2021 w mieście funkcjonowało 11 placówek systemu oświaty: w tym 3 żłobki, 5 placówek wychowania przedszkolnego, 2 szkoły

podstawowe oraz 1 szkoła ponadpodstawowa. Dane zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 9. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	3	b.d.	b.d.
w tym prowadzone przez miasto	–	b.d.	b.d.
w tym prowadzone przez inne podmioty	3	b.d.	b.d.

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Tabela 10. Placówki wychowania przedszkolnego w mieście w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	5	529	48

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Tabela 11. Placówki oświatowe w mieście w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	2	943	97
szkoły ponadpodstawowe	1	b.d.	b.d.

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Tabela 12. Wykaz placówek systemu oświaty działających w mieście w roku szkolnym 2020/2021

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Przedszkole Niepubliczne „Smyk”	ul. Hubala 11, 76-150 Darłowo
2.	Przedszkole Niepubliczne „Promyczek”	ul. Chopina 6, 76-150 Darłowo
3.	Przedszkole Niepubliczne „Sasetka”	ul. Hubala 8, 76-150 Darłowo
4.	Przedszkole Niepubliczne „Akademia Przedszkolaka”	ul. Morska 53; 76-150 Darłowo
5.	Niepubliczne „Przedszkole przy Szkole”	ul. Szkolna 9, 76-150 Darłowo
6.	Społeczna Szkoła Podstawowa im. Lotników Morskich STO	ul. Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
7.	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Króla Eryka Pomorskiego	ul. Szkolna 12; 76-150 Darłowo
8.	Zespół Szkół Morskich	ul. Szpitalna 1. 76-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Animatorem życia kulturalnego w mieście jest Darłowski Ośrodek Kultury, który prowadzi wiele pracowni artystycznych. Zajęcia przygotowywane są tak, by

odpowiadały na potrzeby różnych grup wiekowych. Oferta obejmuje zarówno zajęcia prowadzone systematycznie w ciągu tygodnia, jak i projekty stanowiące wydarzenia jednorazowe, takie jak imprezy przygotowane na specjalne okazje. W DOK prowadzone są także lekcje gry na instrumentach, takich jak: akordeon, pianino, keyboard. Dzieci i młodzież mają także do wyboru zajęcia plastyczne, teatralne i taneczne.

Na terenie miasta funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej. Placówka angażuje się w liczne działania kulturalne, prowadząc akcje promujące czytelnictwo.

Atrakcją Darłowa jest jedyny w Polsce nadmorski gotycki zamek wybudowany na planie zbliżonym do kwadratu z wieżą wysokości 24 metrów, Zamek Książąt Pomorskich Muzeum w Darłowie. W połowie wieży, w bocznej komnacie znajduje się wystawa ptaków. Na zamku znajduje się również wystawa morska z wieloma wystawami tematycznymi, między innymi: kłusownictwo, wojenne okręty morskie, cykl życia łososia. Dodatkowo można zobaczyć zabytkowe meble, narzędzia tortur, kolekcję sztuki wschodniej (japońskie wazy i naczynia, okładka Koranu), historyczne foldery reklamowe miasta Darłowo oraz fotografie sprzed lat, a także dziewięciopolowy herb księstwa pomorskiego. Tabela poniżej prezentuje dane adresowe darłowskich placówek kultury.

Tabela 13. Wykaz placówek kultury w Darłowie

lp.	nazwa placówki	adres
1.	Darłowski Ośrodek Kultury	ul. Morska 56, 76-150 Darłowo
2.	Miejska Biblioteka Publiczna im. Agnieszki Osieckiej	ul. Wieniawskiego 19c, 76-150 Darłowo
3.	Zamek Książąt Pomorskich Muzeum w Darłowie	ul. Zamkowa 4, 76-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Badania ankietowe pozwoliły poznać opinie mieszkańców miasta na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w mieście. Zdaniem 68,2% badanych oferta edukacyjna szkół w mieście jest dobra lub dostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 31,8% pytanych.

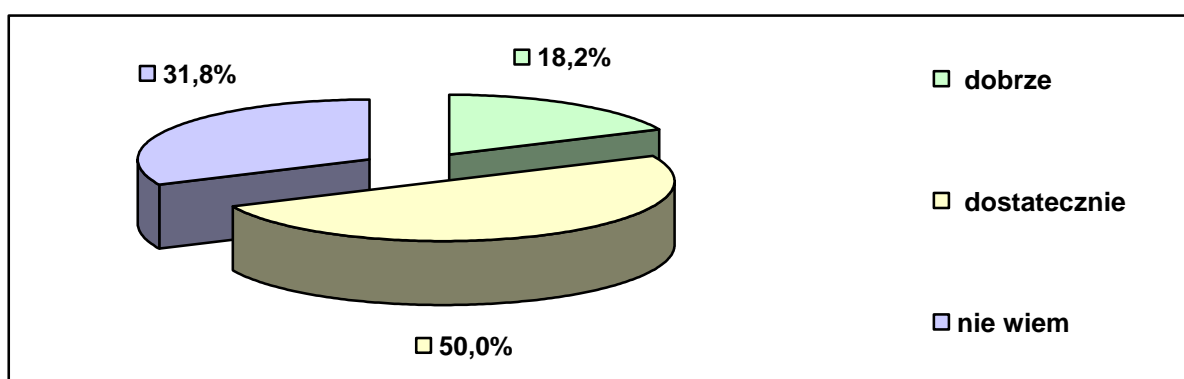
Oferta opieki przedszkolnej w mieście została oceniona pozytywnie, bowiem 54% ankietowanych stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Jednak 20% badanych nie podziela tej opinii, a 26% respondentów nie przedstawiło zdania w tej sprawie.

Ponad 33% badanych stwierdziło, że oferta opieki nad dziećmi do lat 3 nie zaspokaja potrzeb mieszkańców. Przeciwnego zdania było 30% ankietowanych. Prawie 37% respondentów nie potrafiło wypowiedzieć się w tej kwestii.

Bardzo pozytywnie oceniono obecną ofertę kulturalną w mieście. Według 52% ankietowanych jest ona dobra, z kolei 20% badanych przyznało, że jest dostateczna. Przeciwnego zdania było 20% respondentów. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 8% pytanym.

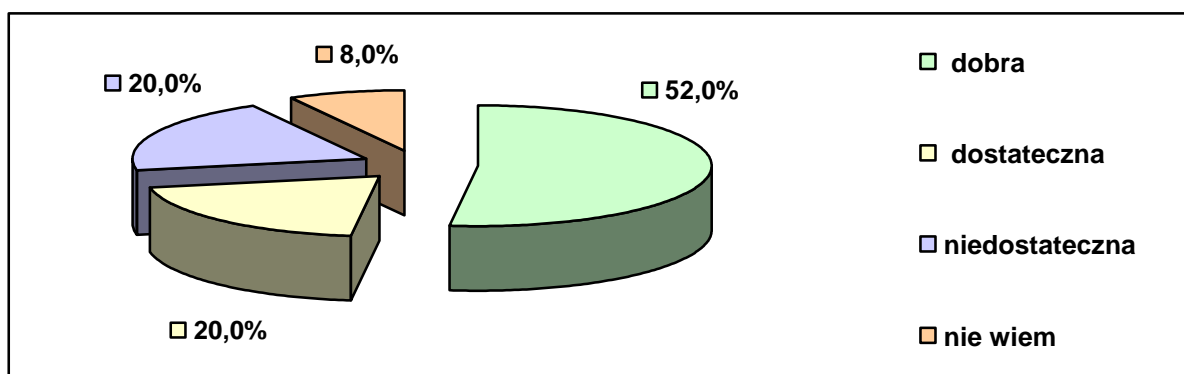
Rozkład uzyskanych odpowiedzi odnoszących się do oferty edukacyjnej oraz oferty kulturalnej w mieście ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie Darłowa w 2020 r. funkcjonowały 4 zakłady opieki zdrowotnej, działało 15 praktyk lekarskich oraz 6 aptek. Miasto charakteryzuje się niewystarczającym dostępem do specjalistycznych usług medycznych. W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy muszą korzystać z usług

medycznych w większych ośrodkach, jak np. Sławnie. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej, aptek i punktów aptecznych w mieście przedstawia tabela poniżej.

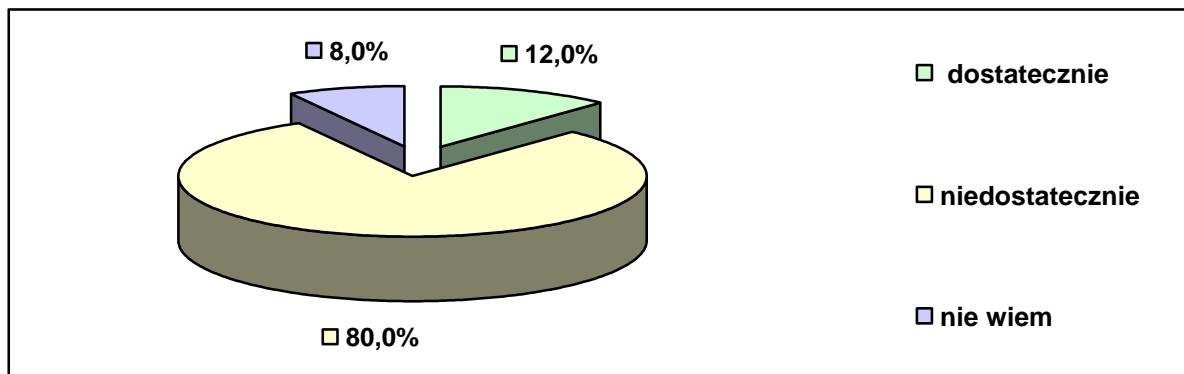
Tabela 14. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i aptek w mieście w 2020 r.

lp.	podmiot	adres
1.	NZOZ „Ambulatorium”	ul. Królowej Jadwigi 26, 75-150 Darłowo
2.	NZOZ „Przychodnia Rodzinna”	ul. Skłodowskiej 32, 75-150 Darłowo
3.	NZOZ „Stylident” Praktyka Stomatologiczna	ul. Skłodowskiej 32, 75-150 Darłowo
4.	NZOZ „Zdrowie”	ul. Skłodowskiej 32, 75-150 Darłowo
5.	Apteka „Arnika”	ul. Morska 10, 75-150 Darłowo
6.	Apteka „Centrum”	ul. Powstańców Warszawskich 58, 75-150 Darłowo
7.	Apteka „Miętowa”	ul. Powstańców Warszawskich 18/1, 75-150 Darłowo
8.	Apteka „Stokrotka”	ul. Powstańców Warszawskich 27, 75-150 Darłowo
9.	Apteka „Słoneczna”	ul. Powstańców Warszawskich 27a, 75-150 Darłowo
10.	Apteka „Przy Przychodni”	ul. Skłodowskiej 32a, 75-150 Darłowo
11.	Apteka „Rodzinna”	ul. Wieniawskiego 16, 75-150 Darłowo
12.	Apteka „Arnika”	ul. Kotwiczna 5, 75-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi mieszkańców odnoszących się do oceny funkcjonowania ochrony zdrowia w mieście ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość mieszkańców negatywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w mieście. Według 80% ankietowanych jest ona niedostateczna.

Zaledwie 12% respondentów stwierdziło, że jest ona dostateczna. Zdania w tej kwestii nie wyraziło 8% badanych.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w mieście składają się takie obiekty, jak: Stadion Miejski, boiska ORLIK: ul. Chopina 4, ul. Wyspiańskiego, ORLIK przy Zespole Szkół Społecznych, ul. Zwycięstwa, Hala Sportowa Zespołu Szkół Morskich, boisko wielofunkcyjne przy SP Nr 3, ul. WOP, place zabaw (12 lokalizacji), boisko na Osiedlu Bema, siłownie zewnętrzne (6 lokalizacji), mobilne boisko do gry w piłkę nożną plażową, Park wodny „Jan”, hala sportowa i kort tenisowy – Ośrodek Róża Wiatrów, Siłownia „FORMA”, Siłownia „Atlas”, Centrum Sportowe „Herkules”.

Propagowaniem kultury fizycznej w mieście zajmują się również działające na jego terenie kluby sportowe: „Tajfun” Darłowo, UKS „Orlik Darłowo” przy SP nr 3 w Darłowie, pływacki UKS „Neon”, KS „Delfin”. Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w mieście zawiera poniższa tabela.

Tabela 15. Sport i rekreacja w 2020 r.

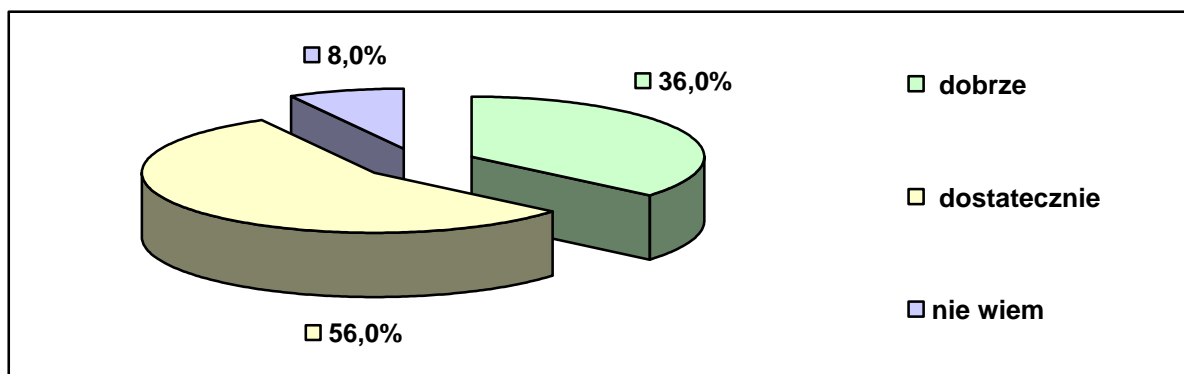
rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	21
kluby sportowe	11
w tym uczniowskie kluby sportowe	4

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Darłowo jest uznawane za turystyczną stolicę powiatu sławieńskiego. Ponad pięć kilometrów szerokich, piaszczystych plaż, unikalny mikroklimat z dużą zawartością jodu, do tego niepowtarzalne sąsiedztwo dwóch nadbałtyckich jezior sprawia, że Darłowo i jego nadmorska dzielnica Darłówko są szczególnie cenione przez turystów. Hotele, pensjonaty, ośrodki wczasowe i prywatne kwatery przystosowane są do spełnienia wysokich wymagań przyjeżdżających tutaj gości.

W badaniu ankietowym poproszono mieszkańców miasta o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji. Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż mieszkańcy doceniają podejmowane w mieście działania na rzecz tworzenia i rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji. 36% ankietowanych uznało tę ofertę za dobrą, a 56% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Nikt z badanych nie stwierdził, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Darłowie, w 2020 r. na terenie miasta stwierdzono ogółem 393 przestępstwa, w tym 3 przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie. Dane dotyczące wybranych przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Przestępstwa odnotowane w mieście w 2020 r.

przestępstwa w rozbiciu na poszczególne kategorie	liczba przestępstw
przeciwko życiu i zdrowiu	8
przeciwko wolności	20
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	42
przeciwko mieniu	70
przeciwko rodzinie i opiece	50
przeciwko wiarygodności dokumentów	11
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	3
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	22

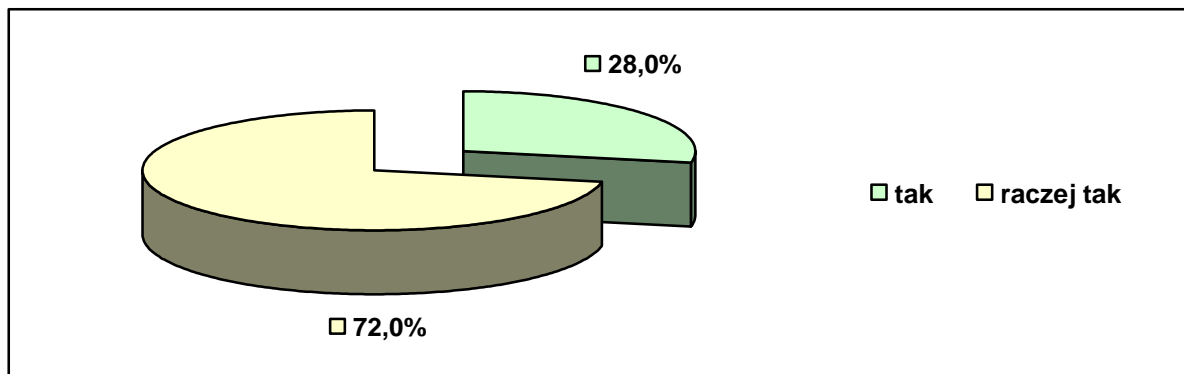
Dane Komisariatu Policji w Darłowie.

Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2020 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (70 przypadków.), przeciwko rodzinie i opiece (50 przypadków) i przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (42 przypadki).

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Darłowie przeprowadzali na terenie miasta interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2017 r. policjanci wszczęli 27 takich procedur, w 2018 r. – 16, a w 2019 r. – 18.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom miasta Darłowo pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z uzyskanych wypowiedzi wynika, że uczestnicy badania w miejscu zamieszkania czują się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie.

12. POMOC SPOŁECZNA

Z końcem 2020 r. kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie stanowiło 39 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 17. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	3	-
pracownicy socjalni	6	1
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	8	1
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	-
pozostali pracownicy	21	-

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Tabela 18. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	–	5	
	wyższe niekierunkowe	3	–	
	średnie kierunkowe	–	1	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	2	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej		–		
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny		–		
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny		–		

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadało 5 pracowników socjalnych, zaś wykształceniem wyższym niekierunkowym legitymowały się 3 osoby z kadry kierowniczej. Dodatkowo 2 osoby z kadry kierowniczej MOPS-u posiadały ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców. W 2020 r. w Darłowie wskaźnik ten nie był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadano 2 103 mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2018-2020 w mieście na pomoc jego mieszkańcom.

Tabela 19. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	6 129 544	6 785 410	19 836 936,89
w tym na świadczenia pomocy społecznej	2 648 985	2 688 002	2 735 702,74

w tym na świadczenia rodzinne	3 480 559	4 097 408	4 802 462
na zadania własne miasta	2 615 535	2 664 815	3 122 980,46
na zadania zlecone miastu	3 514 009	4 120 595	16 713 956,43

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Wartość środków przeznaczanych w mieście na pomoc społeczną w analizowanym okresie rosła. Wzrost ten był szczególnie widoczny pod względem nakładów, jakie miasto ponosiło na realizację zadań zleconych.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej MOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi miasta, placówkami ochrony zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądem Rejonowym i kuratorami sądowymi oraz innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływała na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływała na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców miasta objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 20. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	579	490	482
liczba rodzin	439	399	393
liczba osób w rodzinach	847	718	685
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności miasta	6,55%	5,62%	5,43%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2018-2020 malała, podobnie malał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności miasta. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2020 r.

Tabela 21. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2020 r.

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-17 lat	152
18-25 lat	31

26-35 lat	70
36-45 lat	106
46-55 lat	87
56-65 lat	149
66 lat i więcej	93
razem	688

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Tabela 22. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2020 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	25
pracuje dorywczo	57
nie pracuje	269
studiuje	2
uczy się	0
na rencie	65
na emeryturze	66
na zasiłku dla bezrobotnych	53
bezrobotny bez prawa do zasiłku	151

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych przez MOPS pomocą społeczną w 2020 r. wykazała, że największe grupy stanowiły dzieci i młodzież do lat 17 oraz osoby w wieku 56-65 lat. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepracujące. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	231	297	213	438	533	356
sieroctwo	–	–	2	–	–	3
bezdomność	19	17	23	22	17	23

potrzeba ochrony macierzyństwa	21	21	24	114	105	116
bezrobocie	178	260	161	402	486	326
niepełnosprawność	211	202	171	315	315	259
długotrwała lub ciężka choroba	270	256	239	417	407	371
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	29	24	16	104	76	63
w tym rodziny niepełne	17	14	14	54	31	51
w tym rodziny wielodzietne	1	1	2	2	5	12
przemoc w rodzinie	4	5	5	16	14	13
alkoholizm	34	36	31	36	47	41
narkomania	2	2	4	2	2	4
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	3	7	3	5	7
zdarzenie losowe	2	1	1	6	2	3
sytuacja kryzysowa	0	0	3	0	0	7

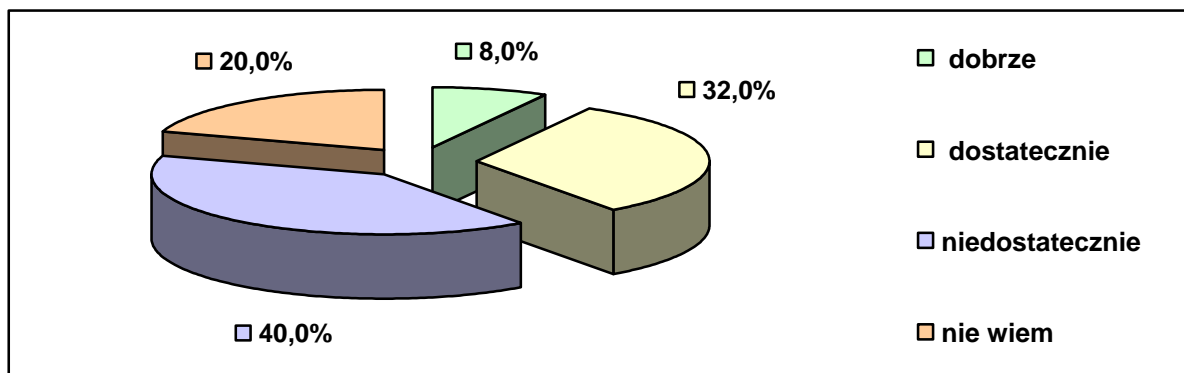
Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020 były długotrwała lub ciężka choroba oraz ubóstwo. W przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów malała. W przypadku ubóstwa ulegała wahaniom. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom miasta wsparcia z systemu pomocy społecznej były niepełnosprawność i bezrobocie. Liczba rodzin w obu powyższych przypadkach z roku na rok malała. Zauważalnymi powodami przyznawania wsparcia były alkoholizm oraz bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w mieście działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Zdaniem 32% ankietowanych są one dostateczne, z kolei 8% uczestników badania przyznało, że są dobre. Jednocześnie 40% pytanym stwierdziło, że są one niedostateczne. Wysoki odsetek (20%) respondentów miał

problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie. Rozkład odpowiedzi prezentuje wykres.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2018-2020

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2019	2018	2020	2018	2019	2020
pieniężna	446	359	482	384	354	393	747	635	685
rzeczowa	304	265	261	228	205	184	448	357	433
praca socjalna	X	X	X	95	171	77	187	300	163
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	12	25	1	30	39	3
schronienie	7	12	10	7	12	10	7	12	10
usługi opiekuńcze	40	40	34	40	40	34	47	50	39
specjalistyczne usługi opiekuńcze	2	4	2	2	4	2	4	5	2
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	37	33	35	X	X	X	X	X	X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2018-2020 na terenie Darłowa najwięcej rodzin korzystało ze wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków, przy czym ich liczba w tym okresie ulegała wahaniom. W nieco mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano pomoc w formie rzeczowej, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków oraz wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego i pracy socjalnej. W przypadku świadczeń rzeczowych liczba rodzin, którym przyznano pomoc, malała, natomiast w przypadku pracy socjalnej liczba rodzin w trakcie rozpatrywanego okresu ulegała wahaniom. Znacznie mniejsze rozmiary miała pomoc w formie usług opiekuńczych, poradnictwa specjalistycznego, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz udzielania schronienia.

Dodatkową formą pomocy jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2020 r. zawarto 15 kontraktów socjalnych.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów systemu pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego przez pracownika socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2020 r. 15 rodzin, w których wychowywało się 25 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w mieście w latach 2018-2020.

Tabela 25. Asystenci rodziny w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba asystentów rodziny	2	2	2
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	19	18	15
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	46	40	25
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	39	36	12
koszty ponoszone przez miasto z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	106 383,35	121 282,69	113 963,15

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań i liczby osób przebywających w domach pomocy społecznej przedstawia kolejna tabela.

Tabela 26. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób z miasta skierowanych do DPS-u	5	4	5
liczba osób z miasta przebywających w DPS-ie	29	31	36

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Szczególną formą pomocy adresowaną do rodzin jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w Darłowie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 27. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba wydanych kart	14	102	136
liczba rodzin objętych wsparciem	14	102	52
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	55	39	52

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W ramach szeroko rozumianej pomocy MOPS w Darłowie przyznawał mieszkańcom miasta **świadczenia rodzinne**. W latach 2018-2020 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, rosła, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, malała. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 28. Świadczenia rodzinne w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 476 548,89	4 085 408,01	4 432 812,81
liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 292	1 185	482

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	840	728	545
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	46	34	28
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	36	27	23
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	35	28	26
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	51	55	43
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	443	364	284
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	38	34	32
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	103	105	96
zasiłek pielęgnacyjny	392	399	396
świadczenie pielęgnacyjne	66	93	100
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	74	76	57
świadczenie rodzicielskie	48	37	40
dodatek dla opiekuna	14	10	1
razem	2 186	1 990	1 671

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W latach 2018-2020 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom miasta zmniejszyła się. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najczęściej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2018-2020 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Nieco niższa była liczba przyznawanych dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu samotnego wychowania dziecka oraz opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom miasta świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie realizował Program Rodzina 500+. W 2020 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z miasta świadczenia na łączną kwotę **11 391 868,69 zł**. W analizowanym roku ustalone prawo do świadczenia miały 1 334 rodziny.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W 2020 r. w Darłowie nie przyznano takich świadczeń.

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko

uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło do 973 rodzin i objęło łącznie 1 310 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 393 800 zł.

W ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, pomoc otrzymało 66 dzieci i 195 osób dorosłych w 2020 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	138	123	91
liczba przyznanych świadczeń	109	90	86
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	601 185	508 280	414 494

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie jest główną instytucją udzielającą wsparcia w mieście. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy mogą korzystać z pomocy jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren miasta. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza miasta, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2020 r.

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Sempołowskiej 2A, 76-100 Sławno
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
3.	Ochotniczy Hufiec Pracy	
4.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sławnie filia w Darłowie	ul. Żeromskiego 25, 76-150 Darłowo

5.	Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. Wł. Andersa 34, 75-950 Koszalin
6.	Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej	ul. Biskupa Czesława Domina 8, 75-061 Koszalin.
7.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Gdańska 2, 76-100 Sławno
8.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Sempołowskiej 2A, 76-100 Sławno
9.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	ul. Sempołowskiej 2A, 76-100 Sławno

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W 2020 r. mieszkańcy Darłowa korzystali również ze wsparcia innych instytucji, których wykaz wraz informacjami na temat kategorii i liczby osób objętych wsparciem przedstawia kolejna tabela.

Tabela 32. Jednostki wsparcia, z pomocy których w 2020 r. korzystali mieszkańcy Darłowa

I.p.	nazwa i adres instytucji	kategoria klienta i liczba mieszkańców objętych wsparciem
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Mielczarskiego 1, 76-100 Sławno	1 osoba niepełnosprawna
2.	Warsztaty Terapii Zajęciowej Stowarzyszenie Akson, ul. Chełmońskiego 30, 76-100 Sławno	5 osób niepełnosprawnych
3.	Schronisko dla osób bezdomnych im. Brata Alberta, ul. Mieszka I 16, 75-129 Koszalin	10 osób bezdomnych
4.	MONAR, Babigoszcz 19, 72-122 Łoźnica	3 osoby uzależnione
5.	Ośrodek Readaptacji Społecznej, Kotów 11, 37-740 Bircza	1 osoba uzależniona
6.	Domy Pomocy Społecznej (12 placówek)	25 osób niesamodzielnych wymagających całodobowej opieki
7.	Oddział Terapii Uzależnień, Dzierżewo 6, 76-020 Koszalin	1 osoba uzależniona

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie realizuje zadania m.in. w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące wsparcia udzielanego mieszkańcom Darłowa.

Tabela 33. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	–	1	4
liczba dzieci z miasta adoptowanych	–	–	2

liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	5	9	2
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	8	1
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	26	27	18
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	16	20	16
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	19	16	7
liczba usamodzielnionych dzieci z miasta	1	2	3

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

W analizowanym okresie wahała się liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych oraz w placówkach opiekuńczo wychowawczych, przy czym można zauważyć, że w roku 2020 w rodzinach zastępczych przebywało znacznie mniej dzieci niż w dwóch poprzednich latach.

13. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w Darłowie w latach 2018-2020 była zmienna, liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych ulegała wahaniom. Liczba kobiet, które w latach 2018-2020 stanowiły większość ogółu osób pozostających bez pracy, również ulegała wahaniom. Wahał się także udział bezrobotnych w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 34. Stan bezrobocia w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku produkcyjnym	7 901	7 675	7 310
liczba bezrobotnych w mieście ogółem	586	515	563
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	312	270	304
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	7,41%	6,71%	7,70%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2018-2020 w powiecie sławieńskim, województwie zachodniopomorskim i w kraju.

Tabela 35. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie sławieńskim	14,3%	13,3%	14,9%

stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	7,4%	6,7%	8,3%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 powiat sławieński charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa zachodniopomorskiego i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w mieście przydatna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2020 r. dla miasta Darłowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Bezrobotni w mieście na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	47	23	48,9%
25-34 lata	134	93	69,4%
35-44 lata	142	79	55,6%
45-54 lata	112	61	54,5%
55-59 lat	83	48	57,8%
60 lat i więcej	45	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	60	28	46,6%
1-3 miesiące	134	69	51,5%
3-6 miesięcy	103	55	53,4%
6-12 miesięcy	89	49	55,0%
12-24 miesiące	91	54	59,3%
powyżej 24 miesięcy	86	49	56,9%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	80	51	63,7%
policealne i średnie zawodowe	106	64	60,4%
średnie ogólnokształcące	83	57	68,7%

zasadnicze zawodowe	129	51	39,5%
gimnazjalne i niższe	165	81	49,1%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	24	12	50,0%
do 1 roku	97	47	48,5%
1-5 lat	152	100	65,7%
5-10 lat	107	62	57,9%
10-20 lat	109	54	49,5%
20-30 lat	49	21	42,9%
30 lat i więcej	25	8	32,0%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

Na koniec 2020 r. wśród bezrobotnych w mieście największe grupy stanowiły osoby w wieku 35-44 lata, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Najmniej bezrobotnych w 2020 r. było w następujących grupach: osób w wieku powyżej 60 lat, osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca, osób z wykształceniem wyższym oraz osób bez stażu pracy.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata oraz osób ze stażem pracy 1 do 5 lat.

Wśród ogółu bezrobotnych 447 osób (w tym 241 kobiet) znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 117 osób (75 k.) było w wieku do 30. roku życia, w tym 47 osób (23 k.) do 25. roku życia, 268 osób (149 k.) było długotrwale bezrobotnych, 177 osób (71 k.) było w wieku powyżej 50 lat, 86 osób (71 k.) posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, 27 osób (12 k.) było niepełnosprawnych.

Tabela 37. Bezrobotni w mieście na koniec 2020 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

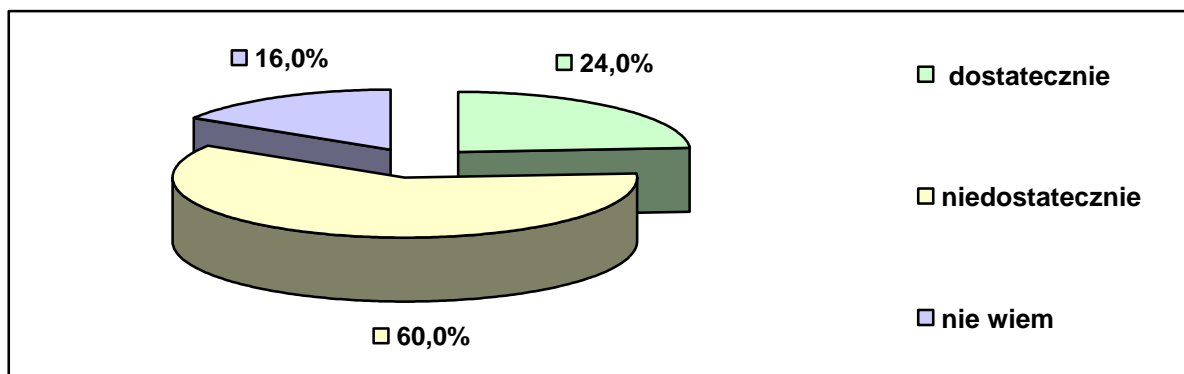
rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	0
przetwórstwo przemysłowe	46	0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	12	0

budownictwo	35	1
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	73	0
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	133	5
transport i gospodarka magazynowa	10	0
informacja i komunikacja	2	0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5	0
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	8	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	21	15
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15	0
edukacja	17	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11	0
pozostała działalność usługowa	66	0
działalność niezidentyfikowana	52	0

Dane Powiatowego Urzędu w Sławnie.

Na koniec 2020 r. wśród bezrobotnych w mieście dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze funkcjonujące w takich działach, jak: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (133 osoby), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (73 osób), działalność niezidentyfikowana (52 osoby), przetwórstwo przemysłowe (46 osób) oraz budownictwo (35 osób).

W Darłowie bezrobocie było czwartym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał wahaniom. Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w mieście działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. 60% badanych uznało działania realizowane w mieście w zakresie przeciwdziałania bezrobociu za niedostateczne. Jednocześnie 24% ankietowanych stwierdziło, że są one dostateczne, z kolei 16% respondentów nie potrafiło tych działań ocenić. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

14. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu. Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne i sposób funkcjonowania służb socjalnych. Bezdomność jest jedną z przyczyn przyznawania pomocy społecznej.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie z powodu bezdomności w latach 2018-2020 ulegała wahaniom, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 38. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	19	17	23
liczba osób w rodzinach	22	17	23

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorzady lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów

alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w Darłowie.

Tabela 39. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	653 132,62	641 748,63	646 288,33

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W latach 2017-2019 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w Darłowie ulegała wahaniom, najwyższą wartość osiągając w 2017 r. – 653 132,62 zł. Podobnie kształtowały się nakłady środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień. Dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 40. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	673 935,96	712 096,77	695 234,46
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	8 550	12 455,50	5 690
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	7 580,05	8 605,20	9 126,47
razem	690 066,01	733 157,47	710 050,93

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności MKRPA w Darłowie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 41. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba osób zaangażowanych w prace MKRPA	5	5	5

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie.

Tabela 42. Działalność MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy	38	40	24

interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu			
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	–	4	6

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie.

Tabela 43. Działania podjęte w mieście przez MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

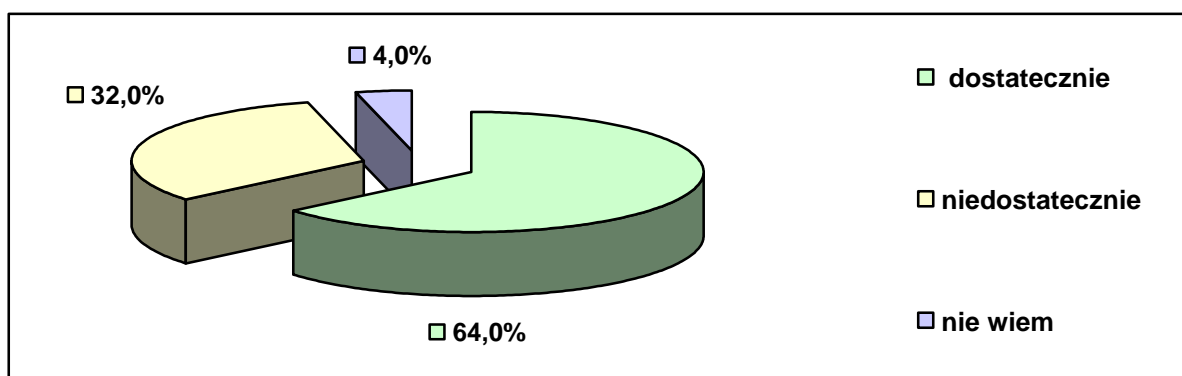
zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	3	19	13
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym MKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	–	–	–

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie.

W prace MKRPA było zaangażowanych 5 osób. W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, ulegała wahaniom i wyniosła odpowiednio: 30, 40 i 24. W latach 2018-2019 Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 4 i 6 osób.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie MKRPA kontaktowała się z 3 osobami w 2017 r., 19 osobami w 2018 r. i 13 osobami dotkniętymi tym problemem w 2019 r. W latach 2017-2019 MKRPA nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w mieście w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

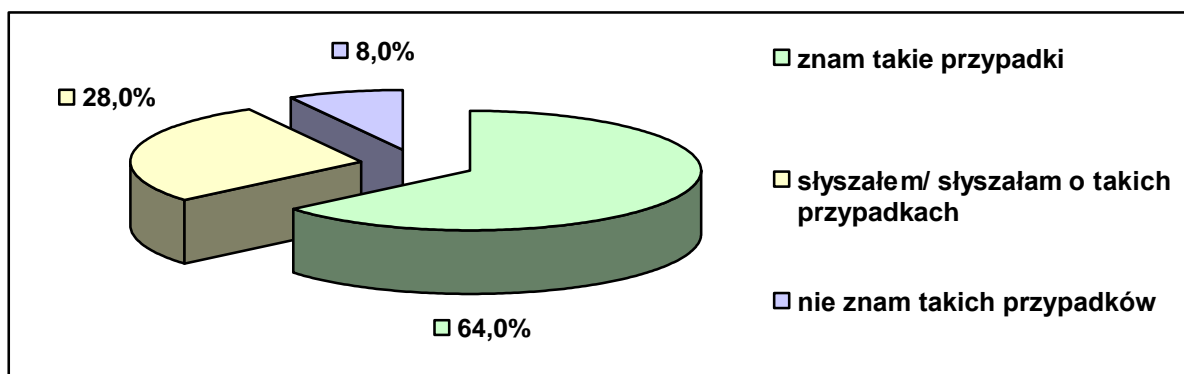
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Według 64% badanych działania przeciwdziałające uzależnieniom są dostateczne. Jednocześnie 32% ankietowanych uznało je za niedostateczne, a 8% respondentów nie przedstawiło opinii w tej sprawie.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?

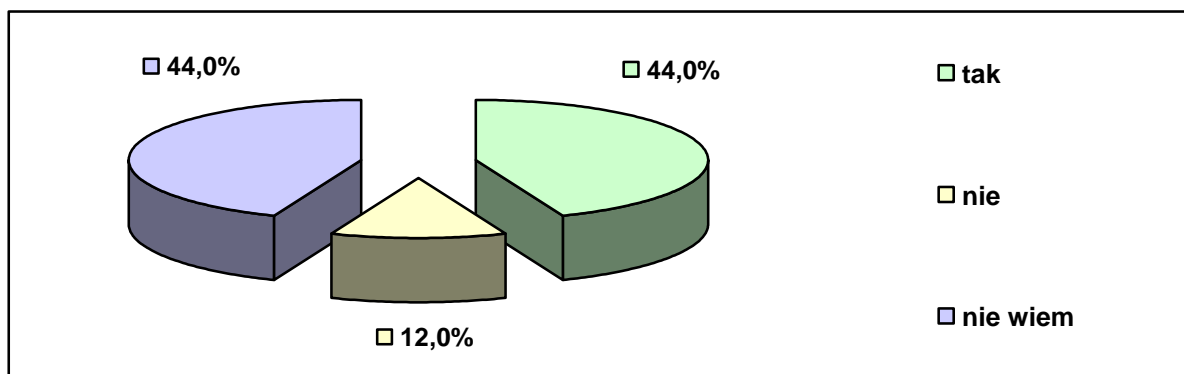

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 64% respondentów twierdzi, iż zna przypadki stosowania przemocy w rodzinie, a kolejne 28% badanych o takich przypadkach słyszało. Zaledwie 8% ankietowanych odpowiedziało, że takich przypadków nie zna.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta, 44% badanych odpowiedziało twierdząco. Według 12% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (44%) respondentów wskazał jednak na odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 10. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli MOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, KRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Darłowie prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 44. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	11	11	10
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	56	51	42
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	27	16	18
w tym sporządzone przez Policję	20	13	13
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	5	2	4
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	23	14	17
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	10	13	11
liczba spraw sądowych	1	0	4

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Darłowie.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 31 rodzinom (41 osobom w rodzinach) w 2017 r., 36 rodzinom (47 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 39 rodzinom (83 osobom w rodzinach) w 2019 r. Pomocy z powodu narkomanii udzielono po 2 rodzinach (2 osobach w rodzinie) w 2017 r., i w 2018 r. oraz 4 rodzinom (4 osobom w rodzinach) w 2019 r. W analizowanym okresie wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznawano 4 rodzinom (16 osobom w rodzinach) w 2017 r., 5 rodzinom (14 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 5 rodzinom (13 osobom w rodzinach) w 2019 r.

Ponadto w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, wykładów, spotkań ze specjalistami, szkoleń, warsztatów, spektakli i pogadarek oraz konkursów, akcji społecznych i charytatywnych, imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Do ważnych zadań zrealizowanych przez MKRPA należy zaliczyć działania wspierające rozwój rekreacji, organizacji czasu wolnego oraz organizację spotkań rodzinnych o charakterze festynów.

W Darłowie jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie jest (obok MOPS-u, MKRPA i ZI) prowadzony w Miejskim Centrum Profilaktyki Punkt Konsultacyjny. Mieszkańcy miasta mogą w nim skorzystać nieodpłatnie z porad psychologicznych oraz konsultacji prawnych. Służy wsparciem głównie osobom, które mają problem z nadużywaniem alkoholu, ale również tym, którzy potrzebują porad psychologicznych w różnych innych życiowych kwestiach.

Na terenie miasta funkcjonuje Miejska Świetlica Środowiskowa „Bezpieczna Przystań”. Świetlica powstała 24 maja 2004 roku z inicjatywy Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Rodzinie "Na Dzisiaj", któremu powierzono prowadzenie świetlicy. Świetlica miała

być azylem dla dzieci, miejscem gdzie mogłyby spędzić czas przed zajęciami szkolnymi oraz po lekcjach.

Prowadzenie Miejskiej Świetlicy Środowiskowej „Bezpieczna Przystań” jest jednym z zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii. Jej funkcjonowanie w całości finansuje budżet miasta, a środki na ten cel pochodzą z tzw. „kapslowego”, czyli z opłat za uzyskanie koncesji na sprzedaż alkoholu. Dzieci do Świetlicy kierowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie, pedagogów szkolnych, a także rodziców lub opiekunów prawnych, którzy muszą wyrazić zgodę na ich udział w zajęciach.

16. SYTUACJA DZIECKA

Sytuację dziecka w mieście przybliżyła w jakimś stopniu badanie ankietowe przeprowadzone na potrzeby skonstruowania programu wspierania rodziny w funkcjonujących na terenie miasta placówkach oświatowych w 2019 r. Do analizy przedłożono wtedy 4 ankiety przekazane z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Króla Eryka Pomorskiego,
- Społeczna Szkoła Podstawowa im. Lotników Morskich Społecznego Towarzystwa Oświatowego,
- Zespół Szkół Morskich,
- Zespół Szkół im. Stefana Żeromskiego (od lutego 2020 r. szkoła wchodzi w skład Zespołu Szkół Morskich).

Łączna liczba uczniów uczęszczających do tych placówek w roku szkolnym 2019/2020 wynosiła 1 778. W placówkach pracowało 237 nauczycieli.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 45. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w mieście w roku szkolnym 2018/2019

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	88
sięganie po alkohol	16
sięganie po narkotyki	7
niszczenie mienia szkolnego	25
kradzieże na terenie szkoły	1
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	22
udział w grupach negatywnych	10
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	34
autoagresja	4
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	3
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	7

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych miasta.

Tabela 46. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	24
zaniedbanie dziecka	19
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	25
przemoc w rodzinie	17
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych miasta.

Do najczęściej ujawnianych wśród uczniów zachowań negatywnych należały: sięganie po papierosy, przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, niszczenia mienia szkolnego, dyskryminacji w grupie rówieśniczej, sięgania po alkohol, a także w mniejszym stopniu przypadki udziału w grupach negatywnych, przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego oraz sięganie po narkotyki. Przedstawiciel jednej badanej placówki nie zauważył wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w ciągu ostatnich trzech lat, a trzech z ankietowanych nie wypowiedziało się w tej kwestii.

W otoczeniu rodzinnym uczniów uczestnicy badania stwierdzali przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnień, zaniedbania dziecka oraz przemocy w rodzinie. W odczuciu jednego ankietowanego w ostatnich trzech latach wzrosła liczba przypadków dysfunkcji i zjawisk patologicznych w rodzinach uczniów, a zdaniem trzech z uczestników badania skala tych zachowań pozostaje na niezmiennym poziomie.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych szkół uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywały się zebrania klasowe, konsultacje indywidualne, organizowane były spotkania i rozmowy z wychowawcami, nauczycielami, pedagogami, a także pogadanki i prelekcje z przedstawicielami różnych instytucji i specjalistami, prowadzono także pedagogizację rodziców. Placówki utrzymywały stały kontakt z rodzicami i na bieżąco informowały ich o problemach dotyczących szkoły i uczniów. Rodzice aktywnie uczestniczyli w życiu placówek, realizując wspólne inicjatywy szkolne i środowiskowe oraz pomagając przy organizacji imprez integracyjnych, dni otwartych, spotkań w ramach doradztwa zawodowego, uroczystości i wycieczek szkolnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami

Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny została także uznana za zadowalającą. Do podmiotów tych zostały zaliczone: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Sąd Rodzinny, Kuratorzy Sądowi, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Caritas, Darłowskie Centrum Wolontariatu, Świetlica Środowiskowa oraz parafie z terenu miasta.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin ubogich

Szkoły, w oparciu o współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, zapewniały uczniom z rodzin ubogich wszechstronne wsparcie, przede wszystkim w formie bezpłatnych posiłków. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogły liczyć na opiekę w świetlicy, a także pomoc psychologiczno-pedagogiczną, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz wsparcie wychowawców, rodzice zaś na porady dotyczące spraw opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, jak również porady dotyczące uzyskania różnej pomocy.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie

W ramach działań podejmowanych przez szkoły na rzecz uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień i przemocy przedstawiciele ankietowanych placówek wymienili m.in. obejmowanie pomocą psychologiczno-pedagogiczną, wsparcie wychowawców, nauczycieli i dyrekcji, pedagogizację rodziców, konsultacje ze specjalistami, zajęcia profilaktyczne z zakresu uzależnień i przemocy, stałą obserwację zachowań uczniów oraz aktywizowanie i zachęcanie dzieci i młodzieży do udziału w zajęciach dodatkowych, a także kierowanie i pomoc w nawiązywaniu kontaktów z odpowiednimi instytucjami pomocowymi i specjalistycznymi funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

Według uczestników badania niezbędne jest kontynuowanie skutecznych działań wypracowanych przez placówki, zwiększenie liczby zajęć rozwijających kompetencje i zainteresowania uczniów, wdrażanie i promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu – bez komputera, telefonu i używek, a także zwrócenie uwagi na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa uczniów i koordynację podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy i agresji w szkole oraz prowadzenie działań profilaktycznych z udziałem specjalistów (szersza współpraca z Policją).

17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej miasta wynika, że w latach 2018-2020 liczba osób w wieku poprodukcyjnym rosła, wzrastał także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności miasta. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 47. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności miasta w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkańców miasta ogółem	12 930	12 774	12 623
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3 052	3 148	3 272
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności miasta	23,6%	24,6%	25,9%

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym przy zmniejszającej się z roku na rok liczbie osób w wieku produkcyjnym pozwalają na sformułowanie wniosku, iż

społeczność miasta wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie w 2020 r. udzielił pomocy 93 osobom w wieku powyżej 66 lat, co przełożyło się na 13,5% ogółu odbiorców pomocy społecznej w mieście. W ramach swojej działalności MOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 48. Rodziny korzystające z pomocy w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	40	40	34
liczba osób w rodzinach	47	50	39

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

W analizowanym okresie Ośrodek świadczył też specjalistyczne usługi opiekuńcze – w 2018 r. 2 rodzinom, w 2019 r. 4 rodzinom i w 2020 r. 2 rodzinom z miasta.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w mieście, respondenci wskazywali głównie na samotność, niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej oraz problemy komunikacyjne, a także bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Zwrócono także uwagę na brak oferty spędzania czasu wolnego oraz marginalizację i wykluczenie społeczne.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców miasta, była reprezentowana przez 4% badanych. Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w mieście należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej i wykorzystać zebrane opinie dla wzbogacenia oferty pomocowej planowanej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie wynika, że w latach 2018-2020 niepełnosprawność była trzecim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w mieście. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez MOPS w latach 2018-2020.

Tabela 49. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	211	202	171
liczba osób w rodzinach	315	315	259

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie.

Należy dodać, że w 2020 r. MOPS przyznał 43 świadczenia w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu miasta. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców Darłowa. Dane prezentuje tabela poniżej.

Tabela 50. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom miasta	120	136	149
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom miasta	872	976	826
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	294	383	277
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	364	400	357
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	214	193	192

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie.

Osoby niepełnosprawne z terenu Darłowa mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie,

które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 51. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020

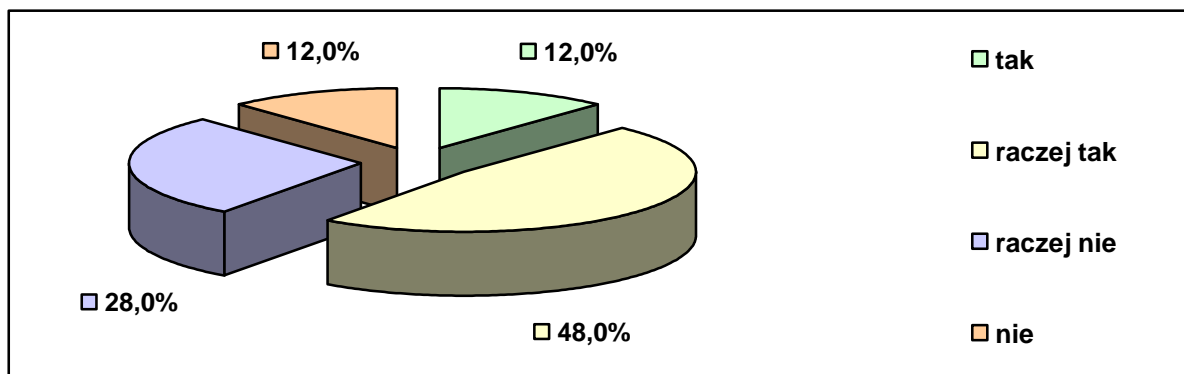
zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób niepełnosprawnych z miasta, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	19	20	5
liczba osób niepełnosprawnych z miasta, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	37	40	41
liczba osób niepełnosprawnych z miasta, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	11	6	9

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane w badaniu ankietowym przeprowadzonym w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w mieście. W odpowiedzi wymieniano najczęściej bariery architektoniczne, brak ofert pracy, utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych oraz brak odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne, dyskryminację oraz problemy finansowe.

W badaniu ankietowym sformułowano także pytanie odnoszące się do uwzględniania potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie miasta. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie miasta uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość (60%) mieszkańców uważa, że w działaniach realizowanych w mieście raczej uwzględnia się lub uwzględnia potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 40% badanych nie podziela tej opinii.

18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE

W 2020 r. na terenie Darłowa funkcjonowało 58 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę wsparcia lokalowego, doradztwa i konsultacji oraz konkursów na realizację zadania publicznego z zakresu rozwoju kultury fizycznej na terenie miasta. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie miasta zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 52. Wykaz organizacji pozarządowych działających w mieście w 2020 r.

lp.	nazwa organizacji	adres
1.	Bałtyckie Stowarzyszenie Wędkarstwa Morskiego	ul. Ogińskiego 6, 76-150 Darłowo
2.	Caritas Parafii pw. M.B. Częstochowskiej	ul. Franciszkańska 4, 76-150 Darłowo
3.	Caritas Parafii pw. św. Gertrudy	ul. D. Tynieckiego 23, 76-150 Darłowo
4.	Darłowska Lokalna Grupa Rybacka w Dorzeczu Wieprzy, Grabowej i Unieści	ul. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo
5.	Darłowski Klub HDK PCK	ul. Chopina 4, 76-160 Darłowo
6.	Akademia Sportu „Kimura”	ul. Bosmańska 23, 76-160 Darłowo
7.	Darłowski Młodzieżowy Klub Sportowy „Delfin”	ul. Szkolna 12, 76-150 Darłowo
8.	Darłowskie Centrum Wolontariatu	ul. Bogusława X 28, 76-150 Darłowo
9.	Fundacja Charytatywna „Morze Miłości”	ul. Hotelowa 8, 76-150 Darłowo
10.	Fundacja Rozwoju Sportowego Dzieci i Młodzieży w Darłowie	ul. Pocztowa 24, 76-150 Darłowo
11.	Dom Hospicyjno Opiekuńczy Caritas im. Biskupa Czesława Domina w Darłowie	ul. Wiejska 9, 76-150 Darłowo
12.	Ekologiczny Klub Obywatelski „Czuwanie”	ul. Żeromskiego 16/2, 76-150 Darłowo
13.	Fundacja „Uśmiech dziecka”	ul. Pocztowa 32, 76-150 Darłowo
14.	Klub Amazonki w Darłowie	ul. J. Matejki 17, 76-150 Darłowo
15.	Klub Biegacza Darłowskie Charty	ul. Księżnej Zofii 5, 76-150 Darłowo
16.	Klub Bokserski „Kontra” Darłowo	ul. Pow. Warszawskich 6, 76-150 Darłowo
17.	Klub Kolarski Kross Ziemia Darłowska	ul. O. D. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo
18.	Klub Pionierów Ziemi Darłowskiej	pl. T. Kościuszki 6, 76-150 Darłowo
19.	Klub Seniora „Nadzieja Złotego Wieku”	ul. Wieniawskiego 13A,

		76-150 Darłowo
20.	Klub Sportowy Stocznia Darłowo M&W	ul. Conrada 1, 76-150 Darłowo
21.	Koło Łowieckie „Odyniec” Polski Związek Łowiecki	skr. pocztowa 59, 76-150 Darłowo
22.	Samodzielne Koło Terenowe nr 238 Społecznego Towarzystwa Oświatowego	ul. Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
23.	Miejski Klub Sportowy „Darłovia”	ul. Sportowa 1, 76-150 Darłowo
24.	Maszoperia Żeglarska Darłowo	ul. Conrada 31, 76-150 Darłowo
25.	My 3, Koty i Psy	ul. Mickiewicza 18, 76-150 Darłowo
26.	Nadmorskie Towarzystwo Brydżowe	ul. Pułaskiego 63, 76-150 Darłowo
27.	Niezależna Inicjatywa Obywatelska	ul. Bosmańska 32, 76-150 Darłowo
28.	Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego	ul. Leśna 3 m. 2, 76-150 Darłowo
29.	Pływacki Uczniowski Klub Sportowy „Neon”	ul. Północna 14, 76-150 Darłowo
30.	Polski Czerwony Krzyż Miejsko-Gminny Klub Honorowych Dawców Krwi PCK „Kropelka” w Darłowie	ul. Skłodowskiej 38/2, 76-150 Darłowo
31.	Polski Komitet Pomocy społecznej. Zarząd Miejsko-Gminny w Darłowie	ul. Wieniawskiego 13a, 76-150 Darłowo
32.	Polski Związek Działkowców, Rodzinny Ogród Działkowy „Zjednoczenie” w Darłowie	ul. gen. Sowińskiego 6, 76-150- Darłowo
33.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Zarząd Rejonowy	ul. 1-go Maja 3, 76-150 Darłowo
34.	Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Oddział Darłowsko-Sławieński	ul. Boleszewo 70, 76-150 Darłowo
35.	Polski Związek Niewidomych Okręg Zachodniopomorski Koło w Darłowie	ul. Wieniawskiego 13A, 76-150 Darłowo
36.	Polski Związek Wędkarski Koło w Darłowie	ul. Skłodowskiej 25, 76-150 Darłowo
37.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło w Darłowie	ul. Wieniawskiego 13A, 76-150 Darłowo
38.	Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów	ul. Skłodowskiej 44, 76-150 Darłowo
39.	Stowarzyszenie Kultura Sztuka Region	ul. Chopina15/1, 76-150 Darłowo
40.	Stowarzyszenie Kult-Art Ziemi Darłowskiej	ul. Żeromskiego 63, 76-150 Darłowo
41.	Stowarzyszenie Sportów Wodnych „Nord”	ul. Skłodowskiej 2a, 76-150 Darłowo
42.	Stowarzyszenie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „Otwarte Drzwi” w Darłowie	ul. D. Tynieckiego 20, 76-150 Darłowo
43.	Stowarzyszenie na Rzecz Utworzenia	Malechowo 27b, 76-142 Malechowo

	i Rozwoju Muzeum Techniki i Techniki Wojskowej TYTAN	
44.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin I Przyjaciół na Terenie Ziemi Darłowskiej I Gmin Ościennych	ul. Wieniawskiego 8, 76-150 Darłowo
45.	Stowarzyszenie Przyjaciół Lotnictwa Marynarki Wojennej RP	ul. Południowa 4, 76-150 Darłowo
46.	Stowarzyszenie Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Darłowie	ul. Królowej Jadwigi 5c/7, 76-150 Darłowo
47.	Stowarzyszenie Służb Mundurowych Ziemi Darłowskiej	ul. Szkolna 5, 76-150 Darłowo
48.	Stowarzyszenie Szkoła Marzeń	ul. Skłodowskiej 44, 76-150 Darłowo
49.	Stowarzyszenie Towarzystwo Fotograficzne „Profil”	ul. Pow. Warszawskich 14, 76-150 Darłowo
50.	Stowarzyszenie Ratownictwo Wodne Darłowo	ul. Pomorska 1/1, 76-150 Darłowo
51.	Towarzystwo Miłośników Rzeki Wieprzy i Grabowej	ul. Brzozowa 7, 76-150 Darłowo
52.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Darłowskiej	ul. Królowej Jadwigi 3, 76-150 Darłowo
53.	Uczniowski Klub Sportowy Ashihara Karate i Ju Jitsu	ul. Grottgera 2a, 76-150 Darłowo
54. 1	Uczniowski Klub Sportowy Orlik Darłowo przy Szkole Podstawowej nr 3	ul. Kossaka 8, 76-150 Darłowo
55.	Uczniowski Klub Sportowy Tajfun	Zwycięstwa 1, 76-150 Darłowo
56.	Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddział w Darłowie	ul. Królowej Jadwigi 3, 76-150 Darłowo
57.	Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych	ul. Wieniawskiego 13A, 76-150 Darłowo
58.	Związek Sybiraków Koło Terenowe w Darłowie	ul. Wieniawskiego 13, 76-150 Darłowo

Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

W Darłowie w 2020 r. funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego oraz Kościół Zielonoświątkowy Zbór Jezusa Chrystusa i Sala Królestwa Świadców Jehowy. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 53. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego i związki wyznaniowe w mieście w 2020 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia p.w. M.B. Częstochowskiej	ul. Franciszkańska 14, 76-150 Darłowo
2.	Parafia p.w. św. Gertrudy	ul. Ojca Damiana Tynieckiego 23, 76-150 Darłowo

3.	Parafia p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbego	ul. Gdyńska 3, 76-150 Darłowo
4.	Kościół Zielonoświątkowy Zbór Jezusa Chrystusa	ul. Bogusława X 20a, 76-150 Darłowo
5.	Sala Królestwa Świadków Jehowy	ul. Stefana Żeromskiego 65, 76-150 Darłowo

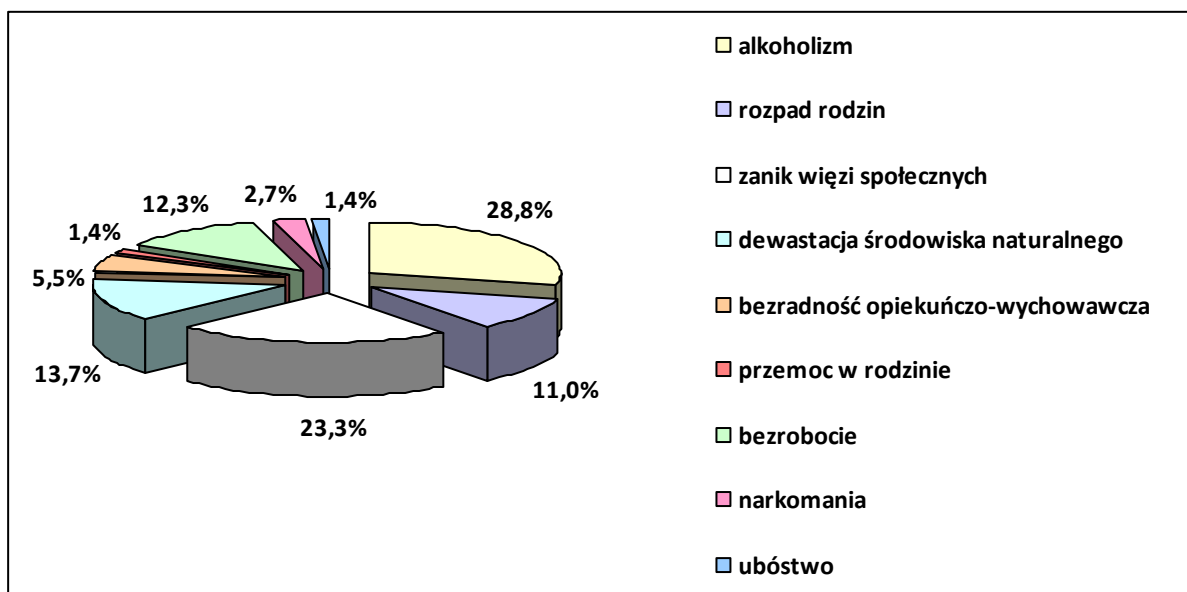
Dane Urzędu Miejskiego w Darłowie.

Parafie rzymskokatolickie w Darłowie należą do dekanatu Darłowo diecezji Koszalińsko-Kołońskiej.

19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowanego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w mieście najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

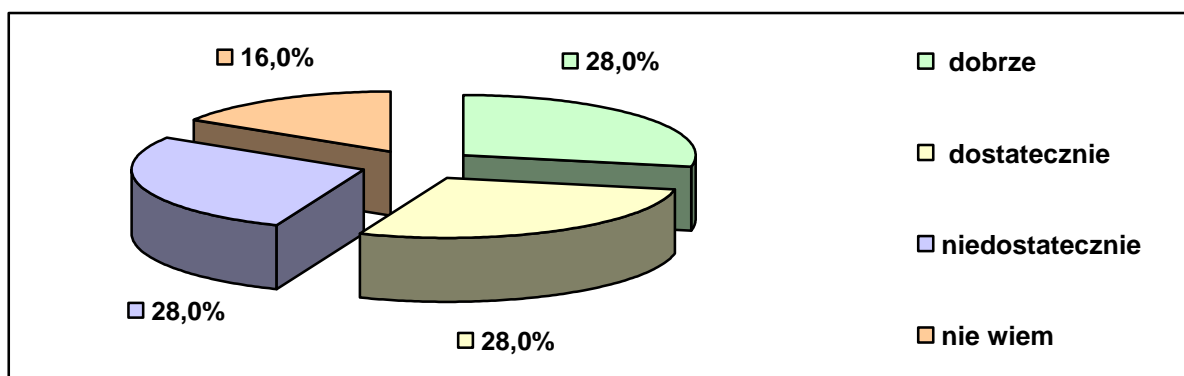
Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w mieście, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm i bezrobocie. W dalszej kolejności wymieniali bezdomność, bezradność opiekuńczo-wychowawczą, rozpad rodzin oraz narkomanię, a także ubóstwo, zanik więzi społecznych i dewastację środowiska naturalnego.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w mieście, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych (pikników rodzinnych, festynów, koncertów) oraz wydarzeń kulturalnych i sportowych, a także warsztatów tematycznych, wykładów i prelekcji. Zwrócono również uwagę na podejmowanie inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, szczególnie osób niepełnosprawnych.

Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej organizowanie częstszych spotkań władz miasta z mieszkańcami, poprawę obecnej oferty edukacyjnej, zabezpieczenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej, realizowanie inicjatyw i projektów obywatelskich oraz rozwój przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy, a także zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do wysokiej jakości usług społecznych.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

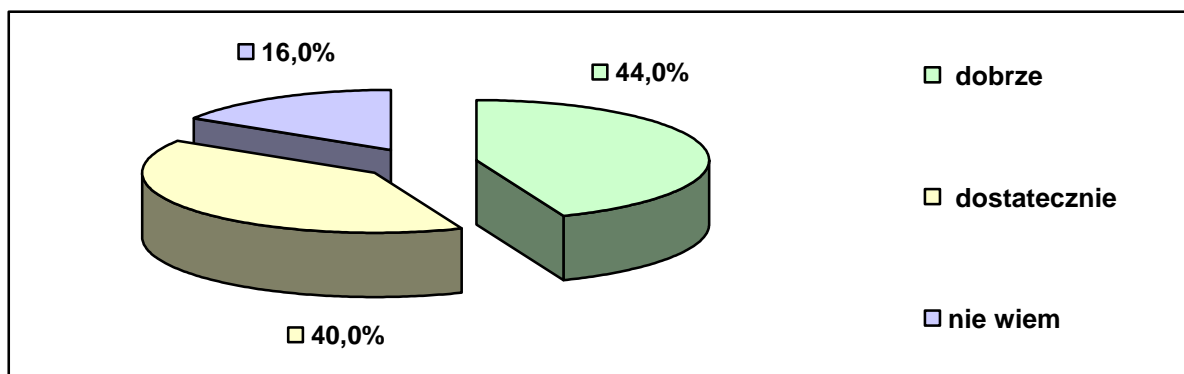

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Mieszkańcy miasta pozytywnie ocenili komunikację z władzami samorządowymi. Zdaniem 56% respondentów jest ona dobra lub dostateczna. Jednocześnie 28% badanych uznało ją za niedostateczną. Ponad 16% pytanych nie było jednak w stanie jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem miasta. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że Darłowo jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem aż 84% respondentów wyraziło opinię pozytywną.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie w latach 2018-2020 kobiety stanowiły większość ogółu osób bezrobotnych w mieście. Dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 54. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba bezrobotnych ogółem	586	515	563
liczba bezrobotnych kobiet	312	270	304
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	53,2%	52,4%	53,9%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sławnie.

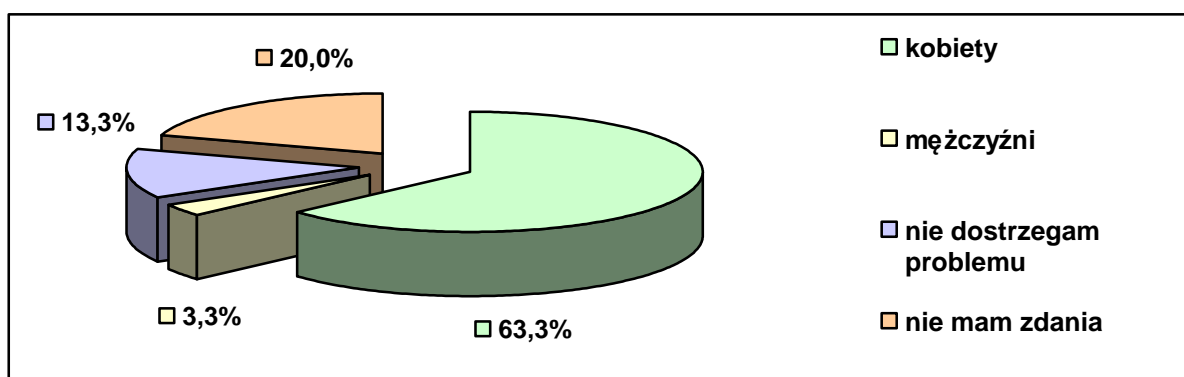
Kobiety przeważały w większości wyróżnionych kategorii osób pozostających bez pracy, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata oraz osób ze stażem pracy 1 do 5 lat. Może

to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, a jednocześnie implikuje konieczność podejmowania działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet. Warto przy tym pamiętać, by w działaniach tych uwzględniać szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom pogodzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. W ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 30 ankiet wypełnionych przez mieszkańców miasta, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zawarto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 15. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

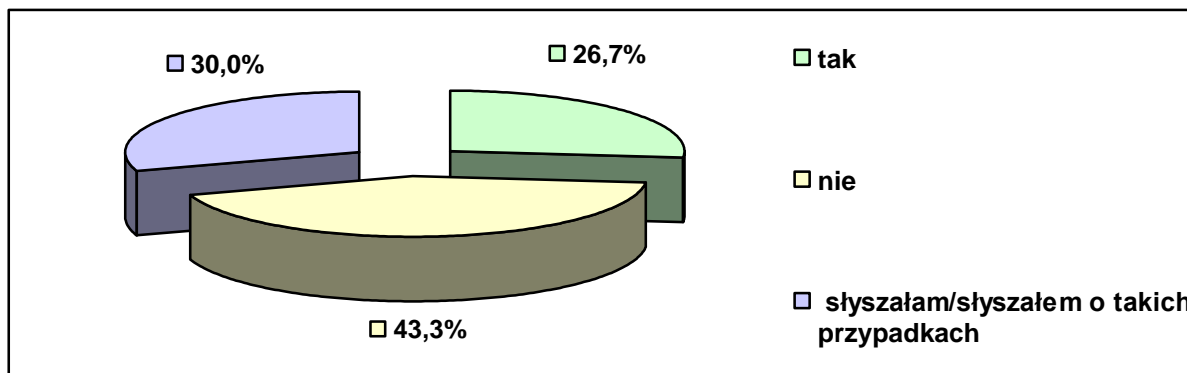
Dane z badania ankietowego.

Ponad 63% ankietowanych uważa, że bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Ponad 13% pytanych nie dostrzega problemu zawartego w pytaniu. Zdaniem 3,3% badanych bardziej zagrożeni dyskryminacją ze względu na płeć są mężczyźni, a 20% respondentów nie przedstawiło opinii w tej sprawie.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problematyki równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Ponad 43% spośród pytanych mieszkańców odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w mieście.

Jednocześnie 30% badanych przyznało, że słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w mieście, a 26,7% respondentów stwierdziło, iż takie przypadki zna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

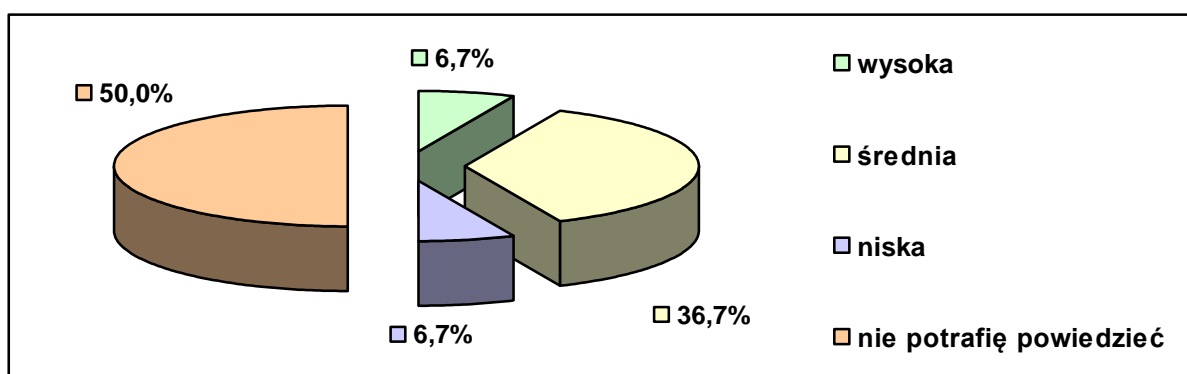
Wykres 16. Czy spotkała się Pani/spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w mieście lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w mieście. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 17. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w mieście?

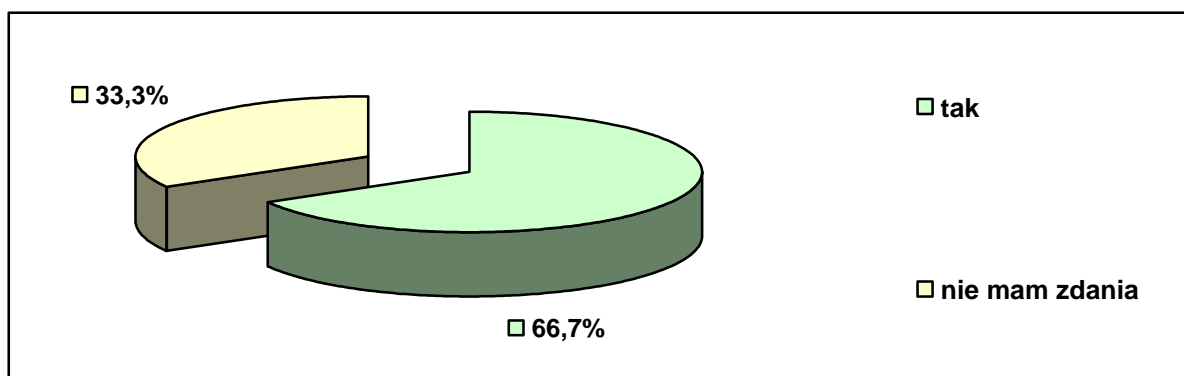

Dane z badania ankietowego

Według 6,7% badanych skala problemu nierówności płci na terenie miasta jest niska, 36,7% respondentów przyznało, że jest średnia, a kolejne 6,7% badanych przyznało, że jest wysoka. Połowa ankietowanych nie potrafiła jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 18. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w mieście działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego

Ponad 66% badanych potwierdziło potrzebę prowadzenia takich działań, a 33,3% respondentów nie potrafiło rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy (31,8%) i płace (22,7%) oraz awans zawodowy, życie rodzinne i działalność społeczną, a także edukację i ochronę zdrowia (po 9,1%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, wyrównania szans na rynku pracy, szczególnie w zakresie płac, organizowania szkoleń i kursów zawodowych podnoszących kwalifikacje oraz prelekcji rozszerzających wiedzę w kwestii dyskryminacji.

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a wysoki odsetek respondentów potrafił ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Prezentowana analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy, a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego. Obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy • inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • prowadzenie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych; kierowanie na kursy zawodowe i staże • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • realizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • niepodejmowanie działań zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy

<p>z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • dobrze zdiagnozowany problem bezdomności; docieranie ze wsparciem dla osób bezdomnych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnące zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w mieście • wzrost zainteresowania mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • rosnąca liczba ofert pracy dla bezrobotnych • rosnące zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych • wpływ środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w mieście • plany rozwoju zaplecza turystycznego miasta Darłowo • wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności • brak zjawiska postępującego ubożenia wśród mieszkańców miasta • systematyczny spadek liczby osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością na terenie miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • wysokie bezrobocie wśród kobiet • nieefektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych • mała liczba ofert stałego zatrudnienia • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy, inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, jak również działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych – kierowanie na kursy zawodowe

i staże, upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, realizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE), a także realizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych oraz programów i projektów na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem, jak również docieranie ze wsparciem dla osób bezdomnych.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: wysokie bezrobocie wśród kobiet, małą liczbę ofert stałego zatrudnienia, nieefektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych, a także małe zainteresowanie osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży • zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny • dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • dysponowanie placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w mieście bazą dydaktyczną, zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie na terenie miasta • prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak żłobka samorządowego, a istniejące na terenie miasta placówki prywatne nie są dla wszystkich dostępne finansowo (wysokie czesne)
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zaspokajająca potrzeby mieszkańców oferta w zakresie opieki przedszkolnej • sytuacja finansowa miasta pozwalająca 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin

<p>na zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowana do potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie • działalność ZI i KRPA na terenie miasta • dostęp do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej • zwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie • brak terapii dla sprawców przemocy w rodzinie • brak grup wsparcia dla ofiar przemocy oraz terapii dla dzieci i młodzieży • potrzeba większej ilości szkoleń dla kadry z zakresu przemocy w rodzinie
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w mieście, dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, zapewnianie przez miasto rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, dysponowanie przez szkolnictwo w mieście bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów oraz zapewnianie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych, nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej czy zwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie oraz brak grupy wsparcia dla ofiar przemocy i zajęć dla sprawców – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie przedsięwzięć 	<ul style="list-style-type: none"> • brak lekarzy specjalistów

<ul style="list-style-type: none"> • propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd miasta inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnienie rodzinom z miasta dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • kadra przygotowana do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa na drodze • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego 	<ul style="list-style-type: none"> • utrudniony dostęp do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej • wzrastająca skala zjawiska narkomanii i alkoholizmu wśród dzieci i młodzieży
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania wśród mieszkańców miasta zdrowym trybem życia • brak zapotrzebowania na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • brak poprawy stanu środowiska naturalnego w mieście w ostatnich latach • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • niewzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta oraz poziom bezpieczeństwa na drodze

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** uwypukliła słabe strony (m.in. utrudniony dostęp do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, brak lekarzy specjalistów, wzrastająca skala zjawiska narkomanii i alkoholizmu wśród dzieci i młodzieży) i zagrożenia, jak np. zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, niewystarczające

zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki oraz wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich. Mimo zauważanych mocnych stron oraz dostrzeganych szans (wzrost zainteresowania wśród mieszkańców miasta zdrowym trybem życia oraz brak zapotrzebowania na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi), wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej miasta z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie miasta takich form wsparcia osób starszych, jak Klub Seniora • zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej • darmowa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wystarczającej specjalistycznej medycznej opieki na terenie miasta • ograniczona możliwość świadczenia usług opiekuńczych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dostęp osób starszych do takich form wsparcia, jak Klub Seniora – rozszerzenie jego działalności oraz oferty zajęć • wystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • ograniczona liczba miejsc w Klubie Seniora • wykluczanie społeczne osób starszych

	i niepełnosprawnych, zwłaszcza ruchowo – bariery architektoniczne
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej miasta z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi oraz zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej i edukacyjnej, funkcjonowanie na terenie miasta Klubu Seniora, jak również możliwość korzystania z darmowej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych i ograniczona możliwość ich świadczenia, brak wystarczającej, specjalistycznej medycznej opieki na terenie miasta, występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin, a także ograniczona liczba miejsc w Klubie Seniora oraz wykluczanie społeczne osób starszych i niepełnosprawnych, zwłaszcza ruchowo, poprzez bariery architektoniczne. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie liczby orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom miasta • informowanie osób niepełnosprawnych z miasta o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • brak specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta • brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych • potrzeba likwidacji barier architektonicznych na terenie miasta

<p>informacji o wolnych miejscach pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością funkcjonowanie ośrodka rehabilitacyjnego (DORT) dla dzieci niepełnosprawnych działalność Klubu „Niezapominajka” dla osób niepełnosprawnych oraz grupy wsparcia „Szczęśliwy Rodzic, to Szczęśliwe Dziecko” dla rodziców dzieci niepełnosprawnych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> niewzrastająca liczba osób niepełnosprawnych na terenie miasta niezwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej niewzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych wzrost świadomości i akceptacji społecznej dla osób niepełnosprawnych społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym 	<ul style="list-style-type: none"> deficyt ofert pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy brak miejsc pracy ze stanowiskami przystosowanymi dla osób niepełnosprawnych niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców brak zakładów pracy chronionej dla osób niepełnosprawnych stałe rosnąca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: monitorowanie liczby orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom miasta, informowanie osób niepełnosprawnych z miasta o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością, funkcjonowanie ośrodka rehabilitacyjnego (DORT) dla dzieci niepełnosprawnych, działalność Klubu „Niezapominajka” dla osób niepełnosprawnych oraz grupy wsparcia „Szczęśliwy Rodzic, to Szczęśliwe Dziecko” dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, a także upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy i informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich m.in.: stale rosnąca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, brak na terenie miasta specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jak również deficyt ofert pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy, brak miejsc pracy ze stanowiskami przystosowanymi dla osób niepełnosprawnych, brak zakładów pracy chronionej dla osób niepełnosprawnych oraz niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • zachęcanie mieszkańców przez samorząd miasta do podejmowania inicjatyw lokalnych • podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej • podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w mieście sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej • prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • brak popularyzowania na terenie miasta informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • migracje ludności z terenów gmin ościennych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • potencjał miasta zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców • wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie miasta • wzrastające zainteresowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • spadek liczby rodzin wielopokoleniowych, które zapewniały opiekę dzieciom i osobom starszym

<p>mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • dysponowanie przez miasto środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • wystarczające środki umożliwiające dostosowanie poziomu kwalifikacji i liczebności kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • zainteresowanie mieszkańców miasta działalnością wolontarystyczną • aktywność rad osiedlowych i animatorów społecznych 	
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** każe zwrócić uwagę m.in. na takie kwestie, jak brak popularyzowania na terenie miasta informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych, a także migracje ludności z terenów gmin ościennych. Z kolei po stronie szans odnajdziemy potencjał miasta zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców, zmniejszającą się liczbę osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, dysponowanie przez miasto środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zainteresowanie mieszkańców miasta działalnością wolontarystyczną.

Należy także zwrócić uwagę na mocne strony dostrzegane w tym obszarze, jak odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia mieszkańców miasta, zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej, jak również zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji, podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę MOPS-u, a także prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu, co z pewnością może mieć zasadniczy wpływ na postęp we wdrażaniu założeń programowych w tym obszarze.

III. PROGRAMOWANIE

Analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, a także ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii i wnioski płynące z tej oceny pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej miasta Darłowo na lata 2021-2026. Zostały one przedstawione w formie wizji, misji, celów i kierunków działań. Działania zostały wyznaczone w obrębie celów strategicznych i operacyjnych z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności, zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie**
4. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
5. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
6. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom miasta**
7. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w mieście, które mają negatywny wpływ na życie jego mieszkańców. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Miasto Darłowo miejscem przyjaznym dla mieszkańców, zapewniającym wysoki poziom i jakość życia, z szeroką dostępnością do usług społecznych oraz warunkami sprzyjającymi rozwojowi lokalnego kapitału społecznego”.

Przyjęta wizja będzie realizowana zgodnie z wyznaczoną misją:

„Tworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju oraz godnego życia mieszkańców miasta poprzez podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych”.

Realizacja zaprogramowanych celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie miasta, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jego mieszkańcy.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wytyczone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 cele zostaną zrealizowane przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wsparcie mieszkańców zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi liderami i instytucjami. 2. Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 3. Podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 4. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem. 5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem i związkami wyznaniowymi. 6. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy 	działania ciągłe

	osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem.	
2. Aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie miasta. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 5. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. 6. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej. 7. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 8. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci. 	<p>działania ciągłe</p> <p>w zależności od potrzeb</p>
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 2. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego. 	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom miasta	zł	19 836 936,89	30 000 000,00	UM/MOPS	raz w roku
zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną	%	21,16	23	UM/MOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	osoba	482	440	MOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	356	320	MOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	326	300	MOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	23	19	MOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu	%	5,4	5,0	MOPS	raz w roku

pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności miasta					
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	163	158	MOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	15	30	MOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	563	520	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	osoba	304	286	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w mieście w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	7,7	6,8	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe,	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza miasta, organizacje pozarządowe, Kościół i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

**CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN,
WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY,
PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE**

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Wzmacnianie potencjału rodzin.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 3. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 5. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 6. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 7. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 8. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>9. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła i związków wyznaniowych.</p> <p>10. Promowanie prawidłowego modelu rodziny.</p>	
<p>2. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w mieście i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Rozwijanie współpracy instytucji pomocowych ze szkołą w celu lepszego rozpoznania i zabezpieczenia potrzeb dzieci, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych. 6. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta. 7. Wzmacnianie instytucjonalne działalności w sferze kultury, sportu i rekreacji. 	<p>działania ciągłe</p>

<p>3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie i wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. 2. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 3. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 6. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 7. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 9. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii. 	<p>działania ciągłe</p>
---	--	-------------------------

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	rodzina	393	354	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	16	14	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	77	88	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	15	15	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	31	25	MOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	4	2	MOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	5	3	MOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	18	10	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	482	500	MOPS	raz w roku

liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	91	82	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	52	60	MOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wspieranie idei starzenia się w zdrowiu i możliwości prowadzenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 	działania ciągłe

<p>aktywności społecznej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Kontynuowanie działalności Klubu Seniora – placówki wsparcia na terenie miasta. 9. Podejmowanie współpracy z Kościołem, związkami wyznaniowymi i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 10. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 	
<p>2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>6. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach.</p> <p>7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.</p>	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	3 272	3 500	UM	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców miasta	%	25,9	28	UM	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	93	107	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	171	183	MOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	39	43	MOPS	raz w roku

liczba osób z miasta przebywających w DPS	osoba	36	40	MOPS	raz w roku
---	-------	----	----	------	------------

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW MIASTA.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołeczne go oraz zdrowego stylu życia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Podejmowanie działań w celu poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie miasta. 3. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu. 4. Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej i realizowanie programów prozdrowotnych. 	działania ciągłe

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Rozwijanie indywidualnych umiejętności mieszkańców służących zdrowiu. 6. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców. 7. Dbłość o środowisko fizyczne oraz społeczne mieszkańców miasta. 	
<p>2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców miasta. 	<p>działania ciągłe</p>
<p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami. 	<p>działania ciągłe</p>

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	działanie	Brak danych. Z powodu stanu epidemii COVID-19 znaczne ograniczenie przedsięwzięć.	w zależności od możliwości poszczególnych organizatorów	UM, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	Brak danych. Z powodu stanu epidemii COVID-19 znaczne ograniczenie przedsięwzięć.	w zależności od możliwości poszczególnych organizatorów	UM, NGO-s, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne	raz w roku
badania profilaktyczne mieszkańców	badanie	Brak danych. Z powodu stanu epidemii COVID-19 znaczne ograniczenie przedsięwzięć.	w zależności od możliwości poszczególnych organizatorów	UM, NGO-s, , placówki ochrony zdrowia	raz w roku
badania profilaktyczne dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	Brak danych. Z powodu stanu epidemii COVID-19 znaczne ograniczenie przedsięwzięć.	w zależności od możliwości poszczególnych organizatorów	UM, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa popełnione na terenie miasta	przestępstwo	393	350	Policja	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 	działania ciągłe

	<p>5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.</p> <p>6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin.</p> <p>7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie miasta</p>	
<p>2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.</p>	<p>1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne miasta.</p> <p>2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet miasta źródeł finansowania.</p> <p>3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmocnienie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.</p> <p>4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.</p>	<p>działania ciągłe</p>

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego,	szkolenie	5	20	MOPS	raz w roku

w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,					
liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w mieście,	organizacja	58	58	UM, NGO-s	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych,	przedsięwzięcie	1 Z powodu stanu epidemii COVID-19 znaczne ograniczenie przedsięwzięć.	4	UM, MOPS, ZI, MKRPA, NGO-s	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu miasta z mieszkańcami.	spotkanie	Z powodu stanu epidemii COVID-19 znaczne ograniczenie spotkań.	24 (2x w miesiącu)	UM, rady sołeckie	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół i związki wyznaniowe, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów

	<p>uzależnień oraz przemocy w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
<p>CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku,

	<ul style="list-style-type: none"> - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
<p>CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW MIASTA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta,
<p>CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców miasta, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. Każdy podmiot z terenu miasta będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu miasta, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet miasta; budżet państwa; środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 ujęto poziom planowanych wydatków Miasta w 2020 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 854 - edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina, który wynosił 45 635 458,64 zł.

W kolejnych latach wdrażania założeń strategii szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację tych zadań będzie nie niższa niż w roku 2020, przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie. Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w mieście Burmistrzowi i Radzie Miejskiej, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po dwóch latach wdrażania założeń strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (2020 roku) i roku ostatniego badania (dynamika).

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Ewaluacja musi opierać się na założeniach dotyczących związków pomiędzy prowadzonymi działaniami a ich efektami. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne. Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji w 2024 roku oraz w 2026 roku.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 jest dokumentem o charakterze otwartym, w związku z czym powinna dynamicznie reagować na pojawiające się wyzwania wynikające z nowych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach.

Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm miasta, nie tylko jego tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd miasta, jego jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 powstaje w drugim roku trwania pandemii koronawirusa.

Trudno na obecnym etapie oszacować skutki, jakie pandemia może spowodować, zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej kraju, a co za tym idzie miasta Darłowo. Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;

- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców miasta;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących miasto;
- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy się jednak liczyć w trzech wymienionych na końcu obszarach: bezrobocie, pomocy społecznej i kwestii problemów uzależnień z możliwymi odstępstwami od poczynionych założeń. W związku z tym należy baczniej monitorować zagrożenia dotyczące miejscowego rynku pracy oraz kwestii bezrobocia i w razie wystąpienia niekorzystnych tendencji dostosować odpowiednio strukturę i zasoby pomocy społecznej do zapobiegania możliwym niepożądanym skutkom, mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców miasta.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny oraz Opieki nad Dzieckiem i Rodziną;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
4. Program Współpracy Miasta Darłowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia miasta i jego mieszkańców. Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią.

Projekt: „Różne potrzeby, równe prawa. Światowy Dzień Inwalidy.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Otwarte Drzwi”,
ul. Tynieckiego 20, 76-150 Darłowo.

Cel główny projektu:

Integracja środowiska lokalnego z osobami niepełnosprawnymi.

Miejsce realizacji projektu:

Świetlica Polskiego Związku Emerytów i Inwalidów Zarządu Rejonowego,
ul. 1-go Maja 3. 76-150 Darłowo.

Beneficjenci projektu:

Grupy bezpośrednio objęte projektem oraz te, które pośrednio skorzystają z jego realizacji.

Partnerzy:

Członkowie Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Darłowie.

Czas realizacji projektu: od 01.04.2020 do 31.06.2021.

Projekt: „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży.”

Wnioskodawca projektu:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, ul. Starzyńskiego 3-4, 70-506 Szczecin.

Cel główny projektu:

Zwiększenie dostępności usług społecznych, środowiskowych i opiekuńczych przez wspieranie rodziny i pieczy zastępczej w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych. Podniesienie kompetencji rodzicielskich i społecznych dzieci i młodzieży z uwzględnieniem wychowanków pieczy zastępczej, w tym usamodzielnionych.

Miejsce realizacji projektu:

Powiat sławieński w partnerstwie ROPS Szczecin z powiatami: kołobrzeskim, stargardzkim, goleniowskim, szczecineckim, wałeckim i koszalińskim.

Beneficjenci projektu:

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego o niskich kompetencjach społecznych, zagrożeni ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Partnerzy:

Poza wymienionymi powyżej Ośrodki Pomocy Społecznej oraz placówki systemu oświaty z powiatu sławieńskiego.

Czas realizacji projektu: styczeń 2021-czerwiec 2023.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Darłowo na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w mieście. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW**Diagramy**

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	66
---------------------------------------	----

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	5
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2018-2020.....	18
Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2018-2020.....	18
Tabela 5. Infrastruktura techniczna w mieście w 2020 r.	19
Tabela 6. Podmioty gospodarcze na terenie miasta w latach 2018-2020.....	20
Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2018-2020.....	21
Tabela 8. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2018-2020.....	21
Tabela 9. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku szkolnym 2020/2021	22
Tabela 10. Placówki wychowania przedszkolnego w mieście w roku szkolnym 2020/2021..	22
Tabela 11. Placówki oświatowe w mieście w roku szkolnym 2020/2021	22
Tabela 12. Wykaz placówek systemu oświaty działających w mieście w roku szkolnym 2020/2021.....	22
Tabela 13. Wykaz placówek kultury w Darłowie.....	23
Tabela 14. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i aptek w mieście w 2020 r.....	25
Tabela 15. Sport i rekreacja w 2020 r.	26
Tabela 16. Przestępstwa odnotowane w mieście w 2020 r.	27
Tabela 17. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r...	28
Tabela 18. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r. .	28
Tabela 19. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020	29
Tabela 20. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020	30
Tabela 21. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2020 r.	30
Tabela 22. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2020 r....	31
Tabela 23. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020.....	31
Tabela 24. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2018-2020.....	33
Tabela 25. Asystenci rodziny w mieście w latach 2018-2020.....	34
Tabela 26. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020	35
Tabela 27. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2018-2020	35
Tabela 28. Świadczenia rodzinne w mieście w latach 2018-2020.....	36
Tabela 29. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2018-2020	36
Tabela 30. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2018-2020.....	38
Tabela 31. Jednostki wsparcia spoza miasta, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2020 r.....	38
Tabela 32. Jednostki wsparcia, z pomocy których w 2020 r. korzystali mieszkańcy Darłowa	39
Tabela 33. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020.....	39
Tabela 34. Stan bezrobocia w mieście w latach 2018-2020.....	40
Tabela 35. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020	40
Tabela 36. Bezrobotni w mieście na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	41
Tabela 37. Bezrobotni w mieście na koniec 2020 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy	42
Tabela 38. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020	44
Tabela 39. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2017-2019.....	45
Tabela 40. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	45

Tabela 41. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019	45
Tabela 42. Działalność MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście.....	45
Tabela 43. Działania podjęte w mieście przez MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	46
Tabela 44. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2017-2019	48
Tabela 45. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w mieście w roku szkolnym 2018/2019	51
Tabela 46. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów	51
Tabela 47. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności miasta w latach 2018-2020	53
Tabela 48. Rodziny korzystające z pomocy w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020	54
Tabela 49. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020.....	55
Tabela 50. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020.....	55
Tabela 51. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020	56
Tabela 52. Wykaz organizacji pozarządowych działających w mieście w 2020 r.....	57
Tabela 53. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego i związki wyznaniowe w mieście w 2020 r.	59
Tabela 54. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w mieście w latach 2018-2020.....	62

Wykresy

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?	24
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w mieście?	24
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie ochrony zdrowia? ...	25
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie sportu i rekreacji? ...	27
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	28
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	33
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	44
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?	46
Wykres 9. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?	47
Wykres 10. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta?	47
Wykres 11. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie miasta uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	56
Wykres 12. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w mieście?.....	60
Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	61
Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem miasta? .	62
Wykres 15. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	63
Wykres 16. Czy spotkała się Pani/spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w mieście lub o nich słyszała/słyszał?	64
Wykres 17. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w mieście?.....	64

Wykres 18. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w mieście działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć? 65